

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, október 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Tiszától Lukácsig és tovább.
Csanádmegye ügyel.
Szápáry Gyula a helyzetről.
A lugosi püspök Aradhoz.
A vármegye közgyűlése.
Lukács nem kapott megbízást.
Az ellopott vasuti pénzszekrény.
Vérfürdő Aradon.
Letiltott nemzetiségi föllirat.
A szalmafonógyár története.
Letartóztatott sikkasztó.
Tárca: Az első ütközet. Irta: Mérimée Prosper.
Csarnok: A lilium-asszony. Irta: Domonkos L.

Tiszától Lukácsig és tovább.

Arad, október 14

A magyar politika kátyuba jutott szerkerét a sok kocsis most már hónapok óta hiába próbálja kihuzni, ez a szekér kimozdithatatlan. A kocsisülésre immár senki se mer ülni, mert azok a lovak, melyek a szekér elé vannak fogva, rugós paripák.

Tisza István a saját ambíciójának a legyürésével állott hátrább a sötétbe és tolta előre azt, akit hite szerint ebben a pillanatban legalkalmasabbnak talált, hogy megtalálja a kibontakozás módját. Tiszától Lukácsig nem hosszú az út. Mindkettő erősen li erális, egészen súlyos politikus és mindkettő a régi iskola tagja.

Mégis sok történt aközben, hogy Tisza átengedte a terrénomot Lukács Lászlónak. A mikor a nagy kaliberű Tisza Ist-

ván tartalékba helyezte magát, utat engedett a fehér zászlónak, mely az ő kezében véres kard.

Mikor Tisza István Bécsbe ment, már ismerte a tényleges viszonyokat, és meg volt győződve róla, hogy missziójával a jelen pillanatban és a jelenlegi feltételek mellett okvetlenül hajótörést szenvedne. Kétségtelen, hogy ezt a koronának is bevallotta. Nem volt tehát igaz az a hír, hogy a „kész miniszterium“-ot vitte magával Bécsbe. Határozottan tendenciózus volt az a hír, hogy Tisza a földművelésügyi tárcaát Zselénski Róbert grófnak ajánlotta fel.

Zselénski góf mindenesetre gazdag földbirtokos, de aligha tudna beléhelyezkedni egy liberális kormány keretébe.

Tisza István gróf kinevezése nem történt meg, vagy jobban mondva elhalasztott.

Előbb még nyilván kompromisszium tárgyalások vannak tervben, bár sokat beszélnek egy bizonyos ultimátumról is, melyet a megbizandó miniszterelnök az ellenzéknek átadna. Ebben azonban tulzást lát még a legelkeseredettebb bécsi is, mert erre az ultimátumra embert nem kap a korona. Az ultimátumnak ép az a természete van, hogy — háboru előtt szokták kiadni. De hát ki akar háborut?

A válság eseményeinek forogtága ma Lukács Lászlót sodorta a Burgba. Azt lehet mondani, hogy sodorta, mert önként

és jó szívvvel nem ment. Lukács László a nemzeti engedmények egy kis hányadát a saját külön programjává tette és evvel a kis, de a Fejérváry-féle ígéreteket mégis meghaladó programmal kopogtatott a Burg ajtaján. Jó le z tudnunk azt is, hogy ez a kopogtatás igen félénk volt, s hogy abban több volt a rezignáció, mint a remény. Lukács László, úgy mondják a ma esti táviratok, előterjesztette programját és visszautasításra talált. Tudta ezt jó előre Lukács László és ép ezért „kész kabinet“ nélkül ment fel Bécsbe, — kötelességét teljesíteni.

Tehát Lukács sem ül fel a bakra.

A magyar nemzetet — most ki tudja hányadszor — körülhajszolták ebben a oirkulus vitiosusban, hogy aztán megint újra kezdődjék minden. Talán azt remélik, hogy ez a nemzet, mint a vérszegény gyerek, elszédül az örökös körfutásban?

Aki azonban azt hiszi, hogy Lukács után nincs már horizont, a melyen a szem megpihenhetne, az alaposan csalódik. Ambátor Lukács jelöltsége úgy volt már beállítva, mint az utolsó parlamentaris kísérlet, melyen tul nincs semmi, nincs remény, nincs parlamentarizmus és nincs már az a fal sem, a melybe be lehetne verni azt a szeget, a melyre viszont fel lehetne akasztani a nemzeti engedményeket.

Dehogy nincs. Itt van — Tisza István. Az ideges félhivatalosok már alig győzik, hogy Lukács jelöltségének sikertelensége

Az első ütközet.

Irta: Mérimée Prosper.

Egy katona barátom, a ki lázban halt el néhány évvel ezelőtt Görögországban, beszélt egyszer ezt a történetet, az első ütközetet, a melyben résztvett. Elbeszélése annyira megragadott, hogy mihelyt időm kínálkozott rá, rögtön leirtam emlékezetből.

— Szeptember 4-én este csatlakoztam az ezredhez. Az ezredesre az éjjelitalyán akadtam rá. Elreinte meglehetősen ridegen fogadott, mikor azonban elolvasta B... tábornok ajánlólevelét viselkedése megváltozott s most már néhány lekötelező szót is mondott.

Bemutatott kapitányomnak, aki éppen akkor tért meg a földérintő parttyázásról. A kapitányom, a kinek megismerésére nem jutott időm, magas, barna, kemény és visszataszító arcu férfi volt. Közlegénysorból emelkedett ki s vállrojtját meg érdemkeresztjét a csataterén szerzte. Hangja, a mely rekedt s gyöngye volt, sajátásgos ellentétként hatott szinte gigászi természetével szemben. Azt beszéltek, hogy különös hangját egy puskagolyónak köszönheti, mely a jeni ütközetben átjárta nyakát.

Mikor megmondtam, hogy a fontainebleau-i katonai iskolából kerültem ki, elfintorította arcát és így szólt:

— Tegnap halt meg a hadnagyom...
Elértettem, hogy azt akarta mondani:

— On kellene, hogy helyettesitse, pedig ön arra nem képes.

Csipős megjegyzés tolakodott ajkaimra, de visszaszívtam.

A hold fölkel a cheverinói erőd mögött, a mely két ágyulövésnyire volt táborhelyünkől. Széles és vörös volt a hold, mint rendszerint, a mikor fölkel. Azon az estén azonban rendkívül nagynak tetszett a tányérja. Egy pillanatra feketén domborodott elő a hold ragyogó korongja mögöl az erőd. Olyan volt, mint a tűzhányó hegy kapuja a kitörés percében.

Egy vén katonának, a ki mellettem állt, szintén feltűnt a hold színe.

— Ugyan veres, — mondotta — ez is annak a jele, hogy drága árba kerül majd az erőd elfoglalása!

Mindig bálonás természetű voltam és ez a jóslat, kivált abban a pillanatban, nagy hatással volt reám. Lefeküdtem, de aludni nem tudtam. Fölkeltem és eljárnáltam egy darabig, néztem az értüzek óriási vonalát, a mely Cheverino falván tul csillogott a magaslatocon.

Mikor úgy éreztem, hogy az éjszaka üde és csipős levegője eléggé felfrissítette már véretem, visszakuporodtam a tűz mellé; gondosan beleburkolódtam köpenyembe és lehunytam szememet, abban reménykedve, hogy napkelteig ki sem nyitom. De az álom elkerült. Gondolataim észrevétlenül gy szosakra váltak. Arra gondoltam, hogy a százezer ember között, a ki most itt a mezőn elterülve fekszik, nincsen egy barátom. Ha megsebesülnék, kórházba kerülnek

és az orvosok kezelnének kíméletlenül. Eszembe jutott mindaz, a mit sebészi műtétekről hallottam volt. Szívem hevesen vert és gépiesen toltam mellemre zsebkezdőmet és tárcámat vértnek. A fáradtság elnyomott, mindegyre elszenderedtem, egy-e y baljóslatu gondolat azonban mindannyiszor annál erősebben ujult fel és hirtelen feljlesztett.

A fáradtság azonban végre is győzött és mikor megperdült a dob, mélyen aludtam. Felkészülődtem, ébresztőt fújtak, majd gúlába raktuk a fegyvereket és minden arra vallott, hogy nyugalmas napunk lesz ez egyszerűen.

Három óra tájt egy hadsereg érkezett rendelkezéssel. Fegyverhez vezényeltek; lövészeink elszéledtek a sikon, lassan követtük őket és husz perc sem telt bele, láttuk, mint vonulnak vissza az orosz előőrsök és térnek az erdőbe.

Jobb- és balszárnyunkon egy-egy üteg állott föl, de mind a kettő jóval előttünk. Mindjárt heves tüzelet is kezdtek az ellenségre, a mely erőlyesen felelt rá é a cheverinói erőd mihamar eltűnt a sűrű füstfellegek mögött.

Ezredünket szinte teljesen fődözte az oroszok ellenében egy földhányás. Ágyugolyóik, a melyek különben csak elvéltve igyekeztek felénk, (mivel az oroszok tüzeinkre lödöztek leginkább) fejünk fölött repültek el, vagy legfeljebb földet és kavicsot szórtak ránk.

Abban a percben, a melyben kiadták a

után újból valószínűvé tegyék Tisza jelöltségét. Ugy mondják, hogy most Lukács után nem következhetik más, mint Tisza, vagy Andrássy. De előbb Tisza után már következhetett Lukács s így nem lehetetlen, hogy most Tisza után is következhetik más: Lukács László. Andrássy ebben a szédületes körforgásban csak a pace-maker szerepét tölti be, akinek neve, talán merev katonai álláspontja miatt, a válság kezdete óta odanőtt a Tisza nevéhez.

Mindenesetre korai volt a hír, hogy a szabadelvűpárt programbizottsága hamarosan összeütemezett egy megállapodást, melyet Lukácsnak a kezébe nyomtak volna, hogy evvel oldja meg a csomót, mert a kilences bizottság csak ma este állapodott meg végleg. És valótlán az a hír is, hogy a király vissza utasította a szabadelvűpártnak ezt a programját, minél fogva elesik az a sokféle híresztelt további konzekvencia, mely szerint most csak az országgyűlés feloszlata van hátra, melyben a szerepet Tisza Istvánnak szánták.

Tisza és Andrássy tehát ismét a király elé járul. Tisza azért, hogy ezuttal talán már tizedszer előadja a maga álláspontját, mely az első fogadtatás óta nem változott. Andrássy azért, hogy Tiszának statisztáljon.

De hogy mindebből honnan int a megoldás reménye, azt semmiféle rózsaszínű üvegen meglátni nem lehet.

Csanádmegye ügyei.

(Munkásalakások államszegélylyel. — Az ex lex-adó felelőzések. — A pitvarosi tót iskola. — A hercegú vadaskertje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, október 14.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg október havi rendes ülését Meskó Sándor dr. főispán elnöklésével, a melyet különösen érdekessé tett Justh Gyula felszólalása a csanádmegyei munkásalakások ügyében, majd az adó, a magyar nyelv tanítása és a tárnoki földek vadászati joga.

Az alispáni jelentés kapcsán felszólalt Justh Gyula. Ugy tudja, hogy a kormány a múlt évben 20,000 korona segélyt adott a vármegyének munkásalakások építésére, kérdi, mi történt ezzel az összeggel.

Hervay István főjegyző felvilágosításul elmondja, hogy a 20.000 koronából csak Apátfalva község épített munkásalakást, a többi összeget kiosztották a községek között, a melyek gyümölcsözőleg kezelik. Makó nem kért a segélyből.

Justh nincs megelégedve a válasszal, mert annak a segélynek az volt a célja, hogy a szegény emberek lakáshoz jussanak. Indítványa folytán a bizottság utasítja a községeket, hogy a nyert segélyt építkezésekre fordítsák, egyben a bizottság újabb ilyenmű segélyt kér a kormánytól.

André László kir. pénzügyigazgató az adózásról szóló jelentése után adóügyi felelőzéseket mutatott be.

Justh Gyula kéri a bizottságot, hogy ne tárgyalja a felelőzéseket, mert ezzel — akár helyben hagyja a kivetett adót, akár megváltoztatja — adókivetést végez, ami szemben áll a törvényhatóság intézkedésével.

A bizottság akkép határozott, hogy a pénzügyigazgató majd az ex lex megszűnte után adja elő s terjessze be a felelőzéseket.

Groó Vilmos kir. tanácsos, tanfelügyelő jelentése után Hervay István főjegyző sajnálattal említi meg, hogy a pitvarosi tót gyerekek magyarul még csak a nevéket se tudják megmondani.

Groó Vilmos tanfelügyelő kijelenti, hogy mindig szigorral vigyázott a nemzetiségi iskolák magyar nyelv tanítására s ez az incidens arra készteti, hogy a jövőben még fokozottabb gondot fordítson ezekre az iskolákra. (Helyeslé.)

A tárnoki földek vadászati joga hosszas vitát provokált. Ezt a körülbelül 320 katásztérű holdnyi erdőterületet a kincstár makói, apátfalvi és magyar-csanádi szegénymunkás embereknek adta el 2 holdas parcellánként. Még pedig jó áron, mert annak dacára is, hogy a föld a Maros hullámtérében van, parcellánként 1400—1600 koronát kapott érte az állam. Az ár magasságánál azonban nagyobb baj is van, az, hogy a földeket Náko Mileva sanmarcoi hercegnő vadaskertje veszi körül s Apátfalva előljá-

rósága vadászterületnek adván ki a földeket, még a csöszöknek is betiltotta a fegyverviselést. A szegény emberek egyrésze így hozzá se mert fogni kertalakításhoz, aki megkísérelte, annak ültetvényeit kirágták, elpusztították a vadak. Miután az előjáróság intézkedését a főszolgabírói és az alispáni hivatal is jóváhagyta, a szegény emberek felebbezése a közigazgatási bizottság elé került.

Déza Samuel dr. tiszti főügyész véleménye az, hogy két egybehangzó ítélet lévén, érdeemben a felebbezést nem is lehetne tárgyalni. A tényleg fennforgó szomorú helyzetre való tekintetből azonban azt javasolja, hogy a bizottság újabb ítélethozatára adja vissza az ügyet az alsóbb hatóságoknak.

Justh Gyula szerint a hercegnő vadjai miatt 180 szegény munkást nem szabad tönkretenni. Fel kell oldani a határozatot, mert a föld ma is a kincstár nevében van telekkönyvezve s a törvény szerint is külön vadászterületet képez.

Hosszas, beható vita után a tiszti főügyész javaslatát fogadta el a bizottság, de Justh Gyula indítványára felhívják az alsóbb hatóságok figyelmét minden számba veendő körülmény tekintetbe vételére, valamint arra is, hogy a végleges döntésig legalább a csöszök nyerjenek fegyverviselési engedélyt.

A bizottsági ülésen több érdekelt munkás is jelen volt, akik mély megnyugvással látták a bizottságnak ügyük iránt megnyilvánuló jóindulatát.

TÁVIRATOK.

Az elmaradt cári látogatás.

Róma, október 14. Pisából érkezett hírszolgája, hogy Viktor Emánuel királyt nagyon lehangolta Miklós cár római látogatásának az elmaradása. A vatikáni sajtó azt írja, hogy az orosz cár látogatásának az elmaradását nem is kellett hivatalosan közölni a római udvarral, mert az hivatalosan nem is volt bejelentve. A Kvirinálban a látogatás elmaradását a Vatikán sakkhuzásának tartják, mert a Vatikán ezzel kedvezni akart Miklós cárnak.

Németország és az Unio.

Berlin, október 14. Chicagóból táviratozzák a Berliner Tageblattnak:

parancsot az előrenyomulásra, kapitányom firkészve figyelt meg, a mi arra kényszerített, hogy kétszer-háromszor végig simítsam kezemmel sorduló bajuszomat, még pedig lehetőleg fesztelen áb ázattal. Tulajdonképpen nem is féltém, vagy ha igen, hát akkor csupán attól, hogy letalálják olvasni rólam a féltémet. Az ártalmatlan lövedékek csak fokozták nagy hősiességemet. Magaszeretetem értésemre adta, hogy komoly veszedelemben rohanok; hiszen elvégre is egy ütög ágyu tűzében volnék. Boldog voltam, a miért olyan jól érzem magamat és arra gondoltam, mekkora gyönyörűség lesz majd elmesélni madame de B... rue de Provencebeli szalonjában a cheverinói erdő bevételét.

Az ezredes elléptetett szakaszunk előtt; megszólított:

— No, lesz mit lecsipni az első puskatüzben. Fölötte harciasan mosolyogtam s lekefélttem kabátomat, a melyre egy kis port szórt egy ágyugolyó, a mely harminc lépésnyire csapott le tőlem.

Az oroszok, ugy látszik, éazrevették, milyen eredménytelenül röpökdték golyóik, mert mihamar kartácsokhoz folyamodtak, a mely könynyebben hozzánk férhetett a sáncárokban, a hol megvonultunk.

Egy alapos kartácsrobbanás leszdedte a csákomat és megölte a szomszédomat.

— Gratulálók, mondta a kapitány, a mikor fölvettem a csákomat, erre a napra megkapta a magáét.

Tudtam arról a katonai babonáról, mely szerint a non b's idem (kétszer nem jár a rud ugyanarra) ép ugy érvényesül a csatatéren, mint akármelyik bíróság előtt. Büszkén nyomtam fejembe csákomat.

— Ezt nevezem én ceremóniázás nélkül tanítani meg az embert szalutálásra, mondtam tőlem telhető jókedvvel.

A rossz tréfa a helyzethez képest kitűnőnek tetszett.

— Gratulálók, kezdte megint a kapitány, nem éri már önt semmi baj, sőt meglátja, még ma este vezetője lesz szakaszunknak; érzem, már fütik alám a kemencét. Valahányszor sebet kaptam, a mellettem álló tisztet mindig halálos golyó érte és — toldotta a szót halkabban és szinte szégyenkezve — a tiszt neve mindig P. betűvel kezdődött.

Adam a szilárd lelket; sok más is ugy cselekedtem volna, mint én; sok más is ép ugy megrendítettek volna a prófétai szavak, mint engem. Egyedülálló émoer létemre éreztem, hogy seukire rá nem bízhatom érzelmeimet és hogy mindig hidegen rettenthetetlennek kell lennem.

Vagy félóra múltán észrevehetően egyengült az oroszok tüzelése; ekkor előtörtünk sáncaink mögöl, hogy az erdőnek indultunk.

Ezredünk három zászlóaljából állott. A második azt a parancsot kapta, hogy megkerülje az erdőt a kapunyílás felől; a másik kettőnek kellett megkezdnie az ostromot. Én a harmadik zászlóaljban voltam.

Mihelyt előbujtunk a mellvéd mellől, a

mely alig oltalmazott bennünket, néhány puskaortüz fogadott, de kárt azok alig tettek bennünk. A golyók füttyülése meglepett: minduntalan hátrakaptam fejemet, a mivel ehhez a zajhoz jobban hozzáedzett bajtársaimnak tréfás megjegyzésekre nyújtottam alkalmat.

— Akár hogy is van, mondtam magamban, még se olyan borzasztó dolog a csata.

Nyomultunk előre, előttünk a lövészek; egyszerre csak hármass hurrát intenek az oroszok, három tiszta, érthető hurrát és attól fogva elcsöndesültek, még csak egy puskátsem süttötek el.

— Nem szeretem ezt a csöndet, mondotta kapitányom, nem néz ki belőle semmi jó. Ugy veszem észre, hogy a mi embereink egy kicsit túlságosan zajosak és meg nem állhatam, hogy alattomban össze ne hasonlítsam vad zajongásukat az ellenség méltóságos csöndességével.

Egy-kettőre ott termettünk az erdő lábánál; a sánckerítést ledöntöttük, a földet felszakgatták golyóink. A katonák éljen a császárnak! kiáltással rávetették magukat a friss roccokra; hangjuk még most is sokkal erősebb volt, mint képzelte volna az ember annyi ordítózás után.

Fölvettem szemememet és soha életemben el nem felejttem ezt a látványt, a mely élemláru. A füstfelhő felszakadt és most husz lábnyi magasságban lebegett az erdő fölött,

Wyl berlini volt amerikai nagykövet, akit egy birtapiró meginterviewolt az állítólagos háborus veszedelem felől, amely Németország és Amerika között kiürhet, azt felelte, hogy sohasem volt a viszony jobb Németországgal, mint éppen most. A német birodalom hatalmas fejlődik s nem is gondol háborura.

Igaz, hogy vannak kereskedelmi ellentétek Németország és Amerika közt, de azok miatt nemhogy háborútól, hanem még támadástól sem kell tartani Németország részéről. Vilmos császár szinte barátja a békének, csalódni fognak azok, akik Németország és Amerika közt egyenlenséget akarnak szítani.

Szápáry Gyula a helyzetről.

(A szolnoki Deák-ünnep eszméje.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 14.

Szápáry Gyula gróf volt miniszterelnök, a magyar delegációnak elnöke tegnap, Jász-Nagy-Kun-Szolnok-megye Deák-ünnepén nagy föltűnést keltő beszédet tartott, a melyen Deák Ferenc emlékének méltatása mellett érdekes kijelentéseket tett a *válságos helyzetről*. A volt miniszterelnök, a ki egyike volt azoknak, a kiket Budapesten, a király meghívott, igen sötét képet rajzolt a helyzetről és politikai körökben beszédjével élénken foglalkoznak. A beszédről a következőket táviratozzák:

Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye törvényhatósága volt az első, mely egy 48-as és függetlenségi vármegye törvényhatósági bizottsági tag Gyömörei Félix indítványára Deák Ferenc 100 éves születésnapjának megünneplését elhatározta.

Az ünnepély a tegnap tartott törvényhatósági közgyűlésen a vármegyei bizottsági tagok nagyszámu részvétele mellett, hazafias lelkesedéssel ment végbe. A közgyűlést Lippich Gusztáv főispán délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg.

A főispán, midőn a közgyűlést megnyitotta, jelezte az ünnepély jelentőségét s annak értékét, a midőn e tiszta magyar vármegye a haza egyik legnagyobb fiának emlékét kegyelettel ünnepli. A vármegye alispánja ismerteti az ünnepély elhatározásának történetét és bemutatja a ha-

mint valami menyezett. A kékeszínű üstön által, félig lerombolt mellvédjeik mögött az orosz gránátosokat pillantottam meg, a mint fegyverüket feltartják s állnak mozdulatlanul, mint a szobrok. Mintha most is látnám azokat a katonákat, a hogy balszemük reánk tapad, a jobbat pedig e földi célzásra feltartott puská tusa. A néhány lépésnyire tőlünk égő kanócot tartó ember állt egy ágyu mellett.

Megborzongtam és azt hittem, ütött utolsó óráim.

— No, most mindjárt megkezdődik a tánc! kiáltott a kapitányom Jó éjszakát!

Ezek voltak utolsó szavai, több szavát nem vettem.

Dobpergéstől visszhangzott az erőd. Láttam a mint a puskák mind nekünk irányozódnak. Lehunytam szememet és meg voltam lepve, hogy élek még. Az erőd ismét füstbe volt borulva. Körülöttem sebesültek és halottak. Kapitányom lábam előtt terült el: fejét szétzúzta a golyó és vérétől egészen véres voltam. Egész szakaszunkból nem maradtunk meg többben, mint nál közlegény, meg én.

A vérfüdüre egy pillanatnyi dermedt némaság következett. Az ezredes kardja hegyére tűzve csákóját, elsőnek mászta meg a mellvédet és azt kiáltotta: Eljen a császár! Aki még élt, mind követte nyomban. Hogy azután mi történt, arra nem emlékszem.

Benyomultunk az erődbe, nem tudom, hogyan. Olyan sűrű füstben küzdött test-test ellen,

za bölcsének Vágó Pál jeles festőművész által megfestett, kitűnően sikerült arcképet. Dr. Benkő Albert vármegyei főjegyző tart Deák Ferenc halhatatlan érdemeit méltató nagyhatású emlékbeszédet.

Erre következett gróf Szápáry Gyula Deák Ferenc emlékének szentelt hosszabb beszéde. A beszédben méltatta Deák Ferenc működését, politikáját, törekvéseit, egész a kiegyezésig. Azután így folytatta beszédét:

Deák Ferenc politikájának egyik alapfeltétele volt, hogy a magyar elem a hazában megerősödvén, ez és különösen a magyar értelmiség tartsa fenn domináló álláspontját az országban és e téren 35 év óta tagadhatatlanul nagy haladást tapasztalhatunk. De a hazában lakó idegen ajku nemzetiségek sem maradtak tétlen ezen idő alatt, s ha azt akarjuk, hogy a magyar elem ez országban a vezérszerepet megtartsa, annak első feltétele a magyar elem összetartása, arra szükséges, hogy ne duljon köztünk a pártviszály, hogy ne válasszon szét bennünket vallási türelmetlenség, hogy ne állítsunk fel neveléses ellentéteket a földművelés, az ipar és a kereskedelem érdekei között. Ha összetartjuk, a magyar elem döntő befolyását a közügyekre minden nehézség nélkül fenntarthatjuk, de ha a fentjelzett irányokban széthuzunk, nem bírjuk kifejtetni azt az erőt, nem bírjuk fenntartani azt a tekintélyt, a mely nemzeti érdekek szempontjából szükséges. Azon, a világtól elszigetelt elhagyatott állapotban, a melyben még a 19-ik század elején is éltünk, — Magyarországot a művelt világ alig ismerte; az utolsó három évtized óta kezdtek csak bennünket megismerni és elismeréssel fordul felénk az európai közvélemény, felismerték bennünk a *nemzeti erőt*, melyet kifejtteni képes vagyunk, elismerték *parlamentári jártasságunkat és politikai érettségünket* és csodálattal nézték azt a kulturális és közgazdasági haladást, a melyet három évtized alatt kifejtettünk. De nem szabad szemt hunynunk a felett, hogy hazánk határain kívül több az ellenségünk, mint barátunk és ha ezek azt látják, hogy mihelyt önállásunkat visszanyertük, azt arra használjuk fel, hogy egymás között civakodjunk, *hogy a parlament rendszer működését fenntartani képtelenek vagyunk*, hogy nem a politikai higgadság, hanem a szenvedély ural-

hogy az emberek nem is látták egymást. Azt hiszem, én is csapkodhattam, mert a kardom utóbbcsupa vér volt. Végre győzelmi kiáltást hallottam és mikor a füst gyűrűlt, a vértől és holtaktól nem látszott az erőd földje. Kivált az ágyuk voltak holttestek garmadája alá temetve. vagy kétszáz francia egyenruhájú ember csoportosult rendetlenül, ki a puskáját töltötte ki a szuronyát törülgette. Tizenegy orosz fogoly volt velük.

Az ezredes egész véresen feküdt egy löszeres kocsin, az erőd száda közelében. Néhány katona forgolódott körülötte udamentem hozzá.

— Hol a legidősebb kapitány? kérdezte egy káplártól.

A káplár nagyon is sokatmondóan vont vállát.

— Hát a legidősebb hadnagy?

— Itt van az, a ki tegnap jöttel mondotta a káplár nyugodt hangon.

Az ezredes keserűen mosolygott.

— Rajta, uram, mondta felém fordulva, ön a parancsnok most, erősíttesse meg hamarosan szekerekkel az erőd-szadát, mert az ellenség erős, de C... tábornok majd segítséget hoz.

— Ezredes ur, sebesülése talán súlyos? kérdeztem tőle.

— Hm... kedves barátom, de az erőd a miénk.

codik nálunk, akkor azon nehezen felénk fordult szimpátiát *ismét könnyen elveszithetjük*, pedig a mi viszonyaink között azon földrajzi helyen, hol Magyarország fekszik, oly körülmények között, midőn közvetlen szomszédságunkban, a Keleten annyi gyuanyag fel van halmozva, mely bármely percben felrobbanhat, nem szabad azt kicsinyelni, hogy Európa szimpátiáját hazánk részére biztosítsuk és ezen szimpátia elvesztése, ha nehéz idők sulyosodnak az országra, *könnyen végzetes lehetne ránk*.

Ezen szimpátiákat — folytatta — megnyerni és fenntartani volt a Deák Ferenc és gróf Andrássy Gyula által létesített intézmények egyik főcélja. Bölcs előrelátásukkal ez államférfiak állták, hogy annyi ellenséggel, mely bennünket benn és kinn környez, nem küzdhetünk meg sikerrel, ha ezeken felül még a koronával szemben is állást akarunk foglalni, ezért volt föltörekvésük, hogy nemzeti kívánalmaink elérésére *nyerjük meg a korona támogatását* és számításuk helyes volt, mert helyreállván a bizalom, a korona és a nemzet között harmincöt éven keresztül, a *korona volt alkotmányunk leghibebb óra*, hogy Deák Ferenc ezt elérte, ez volt egyik legkiválóbb érdeme és adja isten, hogy a multak keserű tapasztalataink okulva, az ország soha ne jusson többé oly súlyos helyzetbe, mint a milyenből Deák Ferenc bölcsesége szabadította ki a nemzetet.

Ezután azt indítványozta Szápáry, hogy Szolnok vármegye a közművelődési alapon rendelkezésre álló összegből tegyen egy *10.000 koronás alapítványt* oly rendeltetéssel, hogy annak kamatai évenként a vármegye területén levő főgimnáziumok egyikében a legjobb érettségi vizsgát tevő tanulóknak adományoztassék.

Az indítványt elfogadták, s elhatározták, hogy Szápáry Gyula gróf beszédét jegyzőkönyvben örökítik meg.

A vármegye közgyűlése.

(Árvaszéki ülnök és szolgabíró választása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Aradvármegye törvényhatósága november negyedikén tartja meg ezidél őszi közgyűlését, mely az elintézendő ügyek nagy száma miatt valószínűleg két napot is igénybe fog venni.

A tárgysorozat legfontosabb pontja a *jövő évi költségvetés*, legérdekesebb pontja pedig az *árvaszéki ülnöki és szolgabírói állás betöltése*.

A jövő évi költségvetés a mult évihez semmiféle nagyobb terhet nem ró az adózó polgárookra, s így valószínűleg simán fog keresztülmenni.

Az ülnöki állást most rendszeresítette a vármegye, és pedig abból a fölsőlegből, mely a számvevőség államosítása folytán megmaradt.

Az ülnöki állás betöltése körül heves küzdelemre van kilátás. Két pályázó van, az egyik *Kretz György* szolgabíró, tb. árvaszéki ülnök, a másik *Rácz István* zenai járásbírói aljegyző. A küzdelemből előreláthatólag Kretz György fog győztesként kikerülni, mert ő mellette szól az a hosszú szolgálati idő, melyet már eddig is a megye szolgálatában eltöltött.

A szolgabírói állásra egyedüli pályázó eddig *Hajdu József* közigazgatási gyakornok, s így az ő megválasztása valószínűleg egyhangu lesz.

A közgyűlés egyéb ügyei közül felemlítésre méltó még *Radó Demeter* nagyváradi gör. kath. püspök átirata, melyben értesíti Aradmegyét, hogy a király őt nevezte ki nagyváradi püspöknek, *Kassa* város kérelme a *Bá-*

Decei szoborra leendő adakozás iránt, a kolozsvári diáksztaal kérelme egy aradmegyei diák-sztaal létesítése iránt, Torontálmegye alispánjának kérelme Kiss Ernő honvédtábornok szobrára leendő adakozás iránt, Debrecen város törvényhatóságának átírata Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítása tárgyában.

A főispán bejelenti a közgyűlésnek, hogy **Alexy Sándor drt és Güntz Mór drt** kórházi másodorvosokká nevezte ki.

A bíráló választmány bemutatja az 1903. évre összeállított legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékét, mely különben, mint mindenütt az országban, az 1902. évi adókiivetés alapján történik.

Boksán Széver szolgabíró hat heti folytatóságos szabadságidőt kér megrokkant egészségi állapota helyreállítása miatt, **Palágyi Károly** számvevő nyugdíjaztatását kéri. A boncesdi iskolaszék kétszáz korona segélyt kér.

EGYESULETI ELET.

(*) Az aradi korcsolyázó egyesület 1. évi október hó 15-én, csütörtök d. u. 6 órakor, a kaszinó-egyesület helyiségében (Salacz Gyula utcai Herold ház, I. emelet) tartja rendes évi közgyűlését.

Lukács nem kapott megbízást

A katonai program elkészült.

(Lukács a királynál. — Ujra meghívják Tiszát. — Széll legujabb formulája.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 14.

Mennél bizonyosabbra veszik valamelyik nap a döntést, annyival bizonyosabban marad ez el. Mindenki szentül hitte, hogy **Lukács László**, mint kijelölt miniszterelnök éri meg a mai estét, és ebből se lett semmi. Lukács kihallgatáson volt a királynál, de az audiencia a *kabinet-alakításra való megbízás, illetve döntés nélkül*. Holnap nem foglalkozik magyar ügyekkel a király; *ujabb kihallgatásokra csak holnapután kerül a sor*, s így a válság megoldása ismét két-három nappal el van odázva.

Egy eredménye mégis van a mai napnak. A *szabadelvű-párt kilences bizottsága elkészült a párt katonai programjával*. Az eddig késett megegyezést Széll Kálmán legujabb formulája tette lehetségessé, a melyet a nyelvkérdésben terjesztett elő. Hogy a formulák mesterének ez a legujabb csodaszere mit tartalmaz, eddig nem tudják.

Legujabb hireink ezek:

Lukács a királynál.

Bécsből táviratozzák: **Lukács László** pénzügyminiszter ma délelőtt ide érkezett. A miniszter megérkezése után a Bankgassei magyar palotába hajtatott, a hol hosszabban tanácskozott gróf **Khuen-Héderváry** miniszterelnökkel. A pénzügyminiszter délután 2 órakor jelent meg a Burgban.

A király Lukácsot délután három órakor fogadta. Lukács behatóan kifejtette nézetét a helyzetről, azonban a király *még nem döntött a kabinet-alakítás dolgában*.

Lukács Bécsben maradt és holnap újból kihallgatáson lesz a királynál.

Lukács László kihallgatása minden pozitív eredmény nélkül végeződött. Lukács kifejtette már a multkor elfoglalt álláspontját és kijelentette, hogy a jelen viszonyok között rendkívül nehezebb esnék kabinetalakításra vállalkoznia és attól tart, hogy *fáradozása eredménytelen lenne*.

Lukács megnevezett több államférfiut, a kiket e vállalkozásra magánál alkalmasabbnak tart. A király fenntartotta magának a döntést és arra kérte Lukácsot, hogy további intézkedésig Bécsben maradjon.

Lukács után **Khuen-Héderváryt** fogadta a király. Héderváry fogadtatása *egy fél-órát tartott*. E kihallgatáson se történt semmiféle döntés.

Lukács László a kihallgatás után egy hirlapíró előtt így nyilatkozott:

— Ő felsége fogadott engem, én ecseteltem a helyzetet és megtettem javaslatomat. Ő felsége előterjesztéseimet tudomásul vette és a döntést magának fenntartotta. Ő felsége kívánságára és rendelkezésére holnapig Bécsben maradok.

A szabadelvű pártban.

Fővárosi tudósítónk írja: A szabadelvű pártban ma délelőtt is igen sok képviselő volt jelen, akik a válság további fejleményeit tárgyalták. Általában határozott megnyugvás és friss remények keletkeztek a pártban. Bizonyosra veszik első sorban, hogy a párt egysége megmarad, a régi szabadelvűek és volt nemzeti pártiak legalább látszólagos egyetértésben törekszik a béke kibontakozására. Ennek főgaranciája éppen a kilences bizottság háborítatlan működése és biztos reménység, hogy a bizottság most már meg fog állapodni a katonai programban. A kilences bizottság ma délelőtt 11 órakor folytatta tanácskozásait a szabadelvű pártban. A bizottság valamennyi tagja jelen volt és **Széll Kálmán** elnöklelte alatt tárgyalt. Azt hiszik, hogy még ma teljesen elkészülnek a programmal, a mely össze fogja egyeztetni a király felfogását a nemzet kívánságával.

Lukács László vállalkozásáról két féle verzió kering a szabadelvű pártban. Az egyik szerint Lukács mint végleg kinevezett miniszterelnök jó vissza. Ebben az esetben olyan engedményeket hoz, a melyek alapján biztosra veheti az ellenzék leszerelését és ugyanebben az esetben körülbelül kész miniszteri listát hoz Budapestre. Ha azonban teljes reménye nincs a békés kibontakozásra, akkor csak mint deszignált miniszterelnök jön vissza és itt fogja keresni a garanciákat a kibontakozásra. Mindenesetre tárgyalásokba bocsátkozik az ellenzékkel, a melyről feltételezi, hogy megragadja ezt az utolsó alkalmat a béke helyreállítására. Az utóbbi esetben természetesen még napokig el fog tartani a válság.

Mindenki reméli azonban a békés kibontakozást.

Állítólag **Lukács László** két volt nemzeti párti politikust vesz be a kabinetbe, föltéve szerint **Zselénski Róbert** grótot és **Hódossy Imrét**. Apponyi ez idő szerint *nem vállal tárcát, sőt valószínűleg lemond a Házelnökségről is*. Ellenben igen nagy és fontos szerepet szántak neki a régi szabadelvűek is, a kiknek tekintélyesebb tagjai nagy rokonérzettel vannak Apponyi iránt. Apponyi lesz a békitő szellem és ha szerepe sikerül, akkor már a közel jövőben nagy és méltó jutalmát látja.

Lukács nem kap megbízást.

Bécsi távirat jelenti: Miután a király a holnapi napra nézve *már másképpen in-*

téskedett, a válságban döntés holnapra sem várható.

Lukácsot valószínűleg holnap újra fogadja a király. A kihallgatás ideje még nincsen megállapítva, de az is lehet, hogy a király holnap *nem fogadja* Lukácsot.

Egy, a viszonyokba beavatott politikus szerint Lukács mai audienciája után, korántsem szabad hinni, hogy az ő békés missziója meghiusult. Lukácsnak további Bécsbe maradása és eddigi vonakodása bizonyossága annak, hogy bizonyos *engedmények nélkül nem éri* magát képesnek arra, hogy *békés kibontakozást létesítsen*.

A „Magyarország“ bécsi tudósítója a következőket táviratozza:

Kormányalakításról a mai kihallgatáson nem volt szó. Lukács javaslatai a királyt nem elégitették ki és Héderváry kihallgatásának az volt a célja, hogy a király az ő véleményét Lukács javaslataira vonatkozólag kikérje és meghallgassa. **Lukács megbízatása most kétségessé vált**. Ha egyáltalán megbízatást kap, úgy ennek csak az lesz a célja, hogy a szabadelvű pártot egységessé tegye. Ha ez Lukácsnak nem sikerül, akkor ismét a **Tisza kombináció** lép előtérbe.

A jelek arra vallanak, hogy újabb nehézségek merültek fel, a melyeket azonban talán sikerülni fog elsimitani.

A lap zártakor a következő értesítést kapta:

A Lukács-féle kombináció teljesen el van ejtve és a király azon képviselők egyikét fogja megbízni, akik a hét elején kihallgatáson voltak, tehát vagy **Tisza Istvánt**, vagy **Andrássy Gyulát**.

Ismét Tisza és Andrássy.

Fővárosi tudósítónk az éjjeli órákban táviratozza: A politikai helyzetben ismét *alapos változás* történt. A remények, a melyeket **Lukács** missziójához fűztek, nem váltak be. **Lukácsot nem fogják kabinetalakítással megbízni**.

A pénzügyminiszter már tegnap figyelmeztette a szabadelvű párt tagjait, hogy ne bizzanak túlságosan az ő designációjában. Ma reggel közreadott jelentésünk, a mely kétségbe vonta, hogy Lukács a kabinetalakítással meg fog bizatni, valónak bizonyult. Mindazonáltal az ellenzéki pártokban éppen úgy, mint a kormány-pártban erősen biztak Lukács sikerében és a legnagyobb optimizmussal viseltettek az ő jelöltsége iránt.

A kora esti órákban érkezett hírek deprimáló hatásai voltak. Ezek szerint a mai kihallgatáson nem történt döntés és **Lukács** állítólag kijelentette, hogy azon okok, a melyek őt egy hónap előtt arra birták, hogy a kabinetalakítást ne vállalja el, *ma is fennállanak*; és ennek folytán oly államférfiak kihallgatását ajánlotta a királynak, a kiket a krízis megoldására alkalmasabbnak tart, mint a saját személyét.

Valószínűnek tartják, hogy újra **Andrássy Gyula**, **Tisza István** és **Perczel Dezső** fognak meghivatni Ő felségéhez. Egyesek azt állították, hogy Lukács első kihallgatása alkalmával **Wekerlét** ajánlotta volna: mindazonáltal nem valószínű, hogy az ő meghívását tervbe vennék.

A másik három politikus közül **Perczel Dezsőt** nem kérdezhették meg, mert nem volt a pártban. **Tisza István** és **Andrássy**, a kik a klubban voltak, a kérdezősködé-

sekre azt felelték, hogy eddig még nem kaptak meghívást, a mi természetes is, miután a meghívás csak holnap jöhet meg, O felsége ugyanis holnap más ügyekkel lesz elfoglalva, csak holnapután fogadja a három magyar politikust.

Igen nehéz rámutatni azon nehézségekre, melyek Lukács minisztert arra birták, hogy ne fogadja el a megbízatást. Egyesek annak tudták be az ő vonakodását, hogy oly ambíciók mutatkoztak a szabadelvű pártban, melyek a kabinetalakítást megnehezítették.

Egyesek avval a kérelemmel állottak elő, hogy a miniszterek és államtitkárok kinevezése körül bizonyos kötelezettségeket vállaljon el. Ugyanezek kijelentették, hogy csak akkor számíthat bizonyos csoportok támogatására, ha bizonyos személyeket a miniszteri és államtitkári állásokra előjegyzésbe vesz.

Lukács miniszter már tegnap rámutatott azon ellentétekre, melyek egy békés megoldás útját állják.

Megvan a program.

A szabadelvűpárt katonai programjának megállapítására kiküldött bizottság délelőtt 11 órakor Széll Kálmán elnöklésével a szabadelvű pártkör tanácskozó termében folytatta tanácskozásait. Az ülésen a bizottság valamennyi tagja résztvett, Andrassy Gyula gróf is, aki ma visszaérkezett a fővárosba. A bizottság tanácskozása délután fél 2 óráig tartott, s a tanácskozást délután 5 órakor folytatták.

A mai ülések során a kilences bizottság elkészült a programmal, s körülbelül befejezte tevékenységét.

Még tegnap, a mint rámutattunk, bizonyos ellentét állott fenn Apponyi és a bizottság több tagja között a programnak több pontjára nézve. Ezt az ellentétet sikerült kiegyenlíteni, s ama este teljes meg egyezésre jutott a kilences bizottság. A kidolgozott programot a párt egy tagja este vitte Bécsbe. Lehetséges, hogy ez a körülmény még rá fogja bírni Lukácsot, hogy az újabb kihallgatásnál a kabinetalakításra vállalkozzék.

A mai est folytán sikerült módot találni arra, hogy az Apponyi gróf és a többi tagok között fennálló nézetkülönbség kiegyenlítessék. Széll Kálmán a nyelvkérdés megoldásának oly módját ajánlta, a mely a kilences bizottság összes tagjainak tetszését megnyerte.

Bolgár Ferenc a tárgyalások végén a következőképp nyilatkozott a szabadelvűpártban:

— Széll Kálmán egy zseniális formulát talált, a mely a nemzet jogait teljesen megóvjá, a nélkül, hogy újabb áldozatot követelne a királytól.

A mikor Széll a bizottságban ezt a javaslatot előterjesztette, Apponyi így szólt:

— Ez végre oly javaslat, a melyről beszélni lehet, a melyet mérlegelés tárgyává lehet tenni.

Ennek alapján este meg is történt a végleges döntés. A bizottság üléséről visszatérő tagokat a párttagok éljenzésekkel fogadták.

Valószínű, hogy a már elkészített programnak végleges megállapítása végett a kilences bizottság újabb ülést fog tartani. Miután azonban a király holnap a magyar ügyekkel nem foglalkozik s újabb kihallgatás csak péntekre várható, a bi-

zottság ez újabb ülését is pénteken vagy szombaton tartja meg.

A kilences bizottság tagjainak az a meggyőződése, hogy a ma befejezett programot a szabadelvű párt egyhangulag elfogja fogadni.

Beck báró a királynál.

Bécsből táviratozzák: A király ma délelőtt Beck Frigyes bárót, a vezérkar főnökét fogadta, a ki délelőtt tizenegy órától délután egy óráig volt a királynál. Bécsben ezzel kapcsolatosan azt hiszik, hogy a kihallgatáson az aktuális katonai kérdéseket s az adandó engedményeket tárgyalták.

Bécsi magyarbarát körökben még mindig remélik, hogy sikerülni fog a békés kibontakozás. Lukács hír szerint annyi engedményt kért, hogy azokat nehezen adják meg. Bécsben szeretnék békésen megoldani a helyzetet, azonban azon az alapon, a mint azt Bécsben tervezik, az nem fog sikerülni.

A bécsi börzén arra a hirre, hogy Lukács László lesz a miniszterelnök ma délelőtt nagy áremelkedések voltak.

Khuen-Héderváry ma másfél órát töltött a császári és királyi levéltárban, a hol Károlyi Arpad cs. és kir. levéltárossal és Thallóczy Lajos pénzügyminiszteri osztályfőnökkel hosszabban értekezett.

SPORT.

+ Budapest Arad ellen. A vasárnapi football mérkőzés iránt, a melyen a budapesti egyetemi atletikai klub és az aradi atletikai klub fognak egymással szemben állani, a sportkedvelő közönség körében igen nagy az érdeklődés. Az aradi atletikai klub már megkapta a pesti csapat névsorát, melyek között számos kitűnő versenyző nevét olvashatjuk: Az összeállítás ez: Kapus: Serényi Jenő; háttvédő: Kozia András, Hinterschek Károly; elővédő: Budics Ferenc, Ullerich Ferenc, Géressy Béla; csatárok: Hruby Ede, Feketeházy Tibor, Dömötör István, Nemes Dezső, Boross Pál. A verseny délután három órakor lesz a sporttelepen, beléptidij mellett.

A lugosi püspök Aradhoz.

(Bemutakozó levél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14

Hosszu Vazul dr., lugosi gör. katolikus püspök, aki Radu Demeternek nagyváradi püspökké történt kinevezése óta kormányozza a lugosi gör. kat. egyházmegyét, levelet intézett Aradvárosához. A levelében tudatja méltóságának elfoglalását, s egyben támogatást kér Aradtól, mely tudvalevőleg kegyura az aradi gör. kat. hitközségnek.

A püspök bemutatkozója hazafias hangu, s bizonyára nem ad majd okot arra, hogy a törvényhatóság megakadon rajta, mint legutóbb Papp I. János aradi gör. kat. román püspök hasonló alkalomból írt levelével történt.

A levél, mely a legközelebbi közgyűlés napirendjére kerül, a következő:

Tekintetes városi törvényhatóság! Ő császári és apostoli királyi felségének 10. év május hó 18-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával lugosi püspöké nevezetvéen ki: azon püspöki széket f. é. szeptember hó 27-én el is foglaltam.

Egyházmegyém kormányzásának ekénti átvételéről azon tiszteletteljes kéréssel van szerencsém értesíteni, miszerint egyházam s szeretett hazánk közérdekei tekintetében kifejtendő céltudatos főpásztori működésem s

törekvéseimben jóakaró támogatásában részesíteni s egyben joghatóságom alá tartozó aradi hitközségem megszilárdulása és békés fejlődése iránt hathatós kegyuri pártfogását továbbra is érvényesíteni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel maradtam
Lugos, 1908. október hó 5-én.

Dr. Hosszu Vazul
lugosi püspök.

Eddig a püspöki levél, melynek végső passzusa Arad kegyuri pártfogására hivatkozik. Azt hisszük, itt élénken foglalkoztatta a püspököt az aradi gör. kat. templom ismeretes építési ügye, melyben az egyház és a város ellenétes állásponton vannak arra nézve, hogy kit illetnek az anyagi terhek.

A szalmafonógyár története.

(Egy kamarai titkár ügye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Abban az ismeretes afférban, amely Szevényi József kereskedelmi miniszteri tanácsos, és Györfy Gyula országgy. képviselő között fölmért, egy járásbírói tárgyaláson szóba került az is, hogy Szevényi az Engel-fonógépek rossz minőségéről első ízben Grünwald József debreceni kereskedelmi és iparkamarai titkár útján szerzett tudomást. Ily módon a nevezetes afférban az érdeklődés egyrésze Grünwald felé irányult, akiről azután Györfy lapja, a „Magyarság” sietett konstatálni, hogy nem megbízható férfiú, a lap szerkesztője, Fényes László pedig *A szalmafonógyár története* cím alatt cikket közölt, amelyben megírta, hogy Grünwald csunya szerepet játszott egy budapesti szalmakalap-gyárosnak, Kattler Bernátnak az ügyében.

Kattler ugyanis, írta cikkében, szalmafonógyára részére állami segélyért folyamodott a kereskedelmi minisztériumhoz, amelynek IX. ügyosztályába, Szevényi osztályába került a kérvény. Az illetékes iparfelügyelő a kérvény kedvező elintézését javasolta. Kattler bizott is abban, hogy megkapja az állami kedvezményeket, mikor egyszerre az az incidens történt, amely a kedvező elintézését megakasztotta. Kattler sötét-utcai üzletében ugyanis megjelent egy ur, aki azonban Kattlert nem találta otthon és ekkor jelenlévő feleségénél bemutatta magát, hogy ő Grünwald József, a debreceni kereskedelmi és iparkamara titkára és férjével óhajtott sürgősen beszélni. Miután pedig nem találta otthon, kéri, jöjjön el a Pannónia kávéházba, ott fogja várni. Kattler hazaérkezvén, értesült az általa eddig nem ismert Grünwald látogatásáról és könyvelőjét, Marmorstein Ignácot magához hívta, ketten együtt elmentek Grünwaldhoz a kávéházba. Rövid diskurzus után Grünwald a következőket mondta Kattlernek:

— Ügye én nozzám lett most kiosztva véleményes jelentéssel végett. Lássa, Kattler ur, magának szép haszna lesz a dologból s meg is fogja kapni, de valamit áldoznia kell. Adjon 1000 forintot. Most a kezemhez 300-at és mikor kézbesítve lesz a határozat, 700-at. A szubvenció 2 hónapon belül a kezében lesz.

A meglepett Kattler ezt felelte:

— De uram, először van szerencsém önt látni, még ha hajlandó is lennék áldozni, azért hogy megkapjam a segélyt, hogyan vagyok én biztosítva affelől, hogy tényleg öntől függ a dolog? Beláthatja, hogy ezt nem tehetem.

— Akkor — szolt Grünwald — figyelmeztetem, hogy a szubvencióból nem lesz semmi. Ha pénzt ad, megkapja a szubvenciót, ha nem: el fogják utasítani.

Ezzel elváltak. Kattler pedig ügyvédjének, dr. Török Emilnek elmondta a dolgot, mire dr. Török elment a miniszteriumba és referálta az esetet Sztérényi miniszteri tanácsosnak, aki ki jelentette, hogy most más oldalról fog információt beszerezni és Kreuzer ipartelegrafistát fogja megbízni véleményadással. A debreceni kereskedelmi és iparkamara véleményét figyelembe sem veszi. A dolog vége mégis az lett, hogy még a szubvenció-bizottság is kedvező ajánlattal terjesztette az ügyet a miniszter elé, Hegedüs Sándor miniszter azonban Kattlert a debreceni kereskedelmi és iparkamara titkárnak jelentése alapján kérelmével elutasította. Miután Kattler a végzést megkapta, újból megjelent nála Grünwald és azt mondta:

— Lásd Kattler ur, nem hitt a szavamnak. Ha akarja, a mondott feltételek mellett, adj: be újból a kérvényt, kezeskedem, hogy megkapja a szubvenciót.

Kattler méltatlankodva utasította vissza Grünwaldot:

— Ha egész vagyonom rámenne, akkor sem venném igénybe a szubvenciót, ilyenformán. Piszokba nem megyek bele.

Igy hangzott Fényes cikke, amely miatt Grünwald József és felettes hatósága, a debreceni ipar- és kereskedelmi kamara felhatalmazást adott a budapesti királyi ügyészségnek, hogy sajtó útján elkövetett ragalmazás vétség miatt hivatalból indítsa meg az eljárást Fényes ellen.

Ez ügyben ma tartotta a budapesti törvényszék, mint esküdtbíróóság a főtárgyalást.

A vád kezdetben kétfős volt, mert a cikk tartalma miatt Sztérényi József miniszteri tanácsos is sértve érezte magát és az ügyészség az ő panaszára szintén vádat emelt Fényes László ellen, akit a törvényszék vád alá is helyezett. Most azonban, közvetlenül a főtárgyalás előtt Fényes kijelentette, hogy a Sztérényire vonatkozó adatok valótlanok, az azokból levont következtetések helytelenek; cikkének Sztérényire vonatkozó részét mélyen sajnálja és Sztérényitől *szinte bocsánatot* kér. Minthogy úgy Sztérényi, valamint a királyi ügyészség is ezzel az *erkölcsi elégtétellel* megelégedett, a törvényszék ma ebben a részben az eljárást megszüntette és így csak a kamarai titkár szerepelt ezúttal panaszosként. Sztérényit pedig mint tanút hallgatták ki.

A bíróság a vádlott kérelmére megengedte a bizonyítást, annak befejezte után pedig az ügyész, dr. Magyar István *elajtóta a vádat*. A bíróság ennek következtében Fényes László ellen az eljárást megszüntette.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Drótostót, operette. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Fifin, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: Fifin, operette. (Páratlan bérlet.)

* **Deák Ferenc emléke a színházban.** A szombati városi díszközgyűlés alkalmából, amely Deák Ferenc emlékezetének lesz szánva, a színházban is lesz egy ünnepélyes aktus, amely a „háza hőse” iránt való kegyeletnek lesz a kifejezője. A Fifin előadása előtt ugyanis Simon Jenő a színház új tagja fogja elszaválni *Ince Béla*nak *Deák Ferenc emlékezete* című hatásos alkalmi költeményét.

* **A jövő hét ujdonsága.** A fővárosi színházak nagyszerű darujait sorra veszi elő Zilahy igazgató. Nincs hét, amely ne hozna ujdonságot. E héten a Fifin kerül bemutatóra, a jövő hét ujdonsága a Vigszínház nagyszerű kasszadarabja, a *Forgószél* k. a. lesz, amelynek főszerepét Rózsa Lili fogja kreálni. A kitűnő énekes bohózat szerepei már ki vannak osztva és ma már megkezdődtek az összp próbák is.

* **Hoffmann mesél.** Offenbachnak ez a hatalmas alkalmi érdekessége szereposztásában kerül a jövő né. keddién előadásra. A hármastól női szerepet Zilahyné fogja ezúttal először énekelni, aki a nyári vakációt több hasonló nagystíliú énekes szerep beteljesítésére fordította. Hoffmann B. Jeczy éneklő, a hármastól bariton szerepet pedig Békéssy adja, míg Miklós Jeczy éneklőnek jut.

* **Fifin bemutatója** Pénteken kerül bemutatásra Schwinmer Aurél operettje a Fifin, amelynek próbái a múlt hét óta szakadatlanul folynak, úgy hogy a személyzet alapos készültséggel fogja a darabot színre hozhatni. A rendezés, amelyet ezúttal is Polgár végzett, tág téren érvényesülhetett az operett változatos nagy csoportjeleneteiben, fölvonulásában és táncában. A Fifin zenéjében sok olyan énekszám van, amely gyors elterjedésre s népszerűsége számíthat.

Az ellopott vasuti pénzszekevény.

(Nyomozás a tettesek után.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 14.

Most már hivatalosan meg van állapítva, hogy a hétfő este érkező erdélyi személyvonatról a pénzszekevény nem véletlen folytán, hanem *erőszak következtében, lopási szándék révén tűnt el*. Bizonyos tehát, hogy *büntényről van szó*, a mely nem sokba mult, hogy nem sikerült.

Az aradi üzletvezetőség részéről kiküldött Reinheimer Gyula ellenőr, Vég Endre dr. fogalmazó, és Eisen hivatalnok ma befejezték a vizsgálatot, a melynek eredményül konstataáltak, hogy a pénzszekevény nem véletlenül, hanem határozottan *lopási szándék* folytán került le a podgyáskocsiról. Beutazván a vonalat, sehol se találtak oly pontot, a melynél nagyobb szerű rázkódtatásnak lenne a vonat kitéve. A *radna* állomás főnökének vallomása szerint, a ki az eltűnés előtt utolsónak tett pénzt a szekevénybe, az elindulás alkalmával a pénzszekevény a *podgyáskocsi közepén*, tehát az ajtó körülbelül *két lépésnyire volt*, s így *magától ki nem eshetett*.

A vizsgálatot az irányban is befejezték, hogy a vonatkiszérő személyzetet nem érheti a gyanu. A vonatvezető Kis Dániel főkalauz, a ki már huszonöt harminc éve van a vasutszolgálatában, minden gyanu felül áll, sőt neki köszönhető, hogy a lerántott pénzszekevényt mindjárt megtalálták. A mint a szekevény lerántásának zajára figyelmes lett, rögtön kihajolt a fülkéből, a melyben dolgozott. Első pillantása a pénzszekevényt kereste. Mikor látta, hogy hiányzik, azonnal megállította a vonatot. Attól a ponttól, a hol a vonat megállott, körülbelül *négyszáz lépésnyire* találták meg a szekevényt; és tekintettel arra, hogy a robogó vonat megállítása 7—8 másodpercig tart, s az alatt a vonat kétszáz-háromszáz lépést halad: valószínűleg tökéletesen megegyezik a tényekkel.

A vizsgálatnak még hátra van az a része, hogy a podgyáskocsit, a melyről a pénzszekevényt lerántották, megvizsgálják, a melynek deszkapadlója elárulja a hirtelen lerántás nyomait. Ez csak holnap történik meg, miután az illető vonat még nem érkezett vissza.

Miután azonban már eddig is meg van állapítva, hogy *büntényről, lopás kísérletéről* van szó, a vasut kiüldöttei az ügy nyomozása végett *megkeresték az aradi rendőrséget s a glogováci csendőr őrsöt*. A rendőrség már megindította a nyomozást, a mely bizonyos irányban már figyelemre méltó adatokra akadt, s ha kevés a pozitív nyom, nincs kizárva, hogy *meg fogja állapítani a tetteseket*.

Akárki követte el a dolgot, bizonyos, hogy

vakmerő tolvajremek volt. Ugy történetesen, hogy a tolvaj a podgyáskocsi mellett levő harmadik osztályu kocsirol a podgyáskocsi hosszában végigfutó lépcsődeszkára lopódzott, azon végigfutott az ajtóig, behatolt a podgyáskocsiába, ezután, vagy maga, vagy társával, ha volt, — hirtelen kirántotta és ledobta a kocsiból a pénzszekevényt. O maga valószínűleg a lépcsődeszkán visszacsomolygott a harmadik osztályu kocsiába, úgy tervezvén, hogy a legközelebbi állomáson le fog szállni, visszamegy, megkeresi a pénzszekevényt és elviszi. Nem lehetetlen, hogy a mikor a vonatvezető jelzése a vonat megállott, s a publikum a vonatkiszérő személyzettel együtt leszállott a pénzszekevény keresésére, a tolvaj kiszállt, s a sötétben *eltűnt*, nehogy később valamivel elárulja magát. Merész vállalkozás volt ez, mert számításra kellett arra, hogy a vonatvezető, a ki fülkéből gyakran lenéz a pályatestre, dolgotközben észreveszi. Hogy erre az eshetőségre mit tervezett, nem tudni.

A pénzszekevényben levő összeg nagyságára nézve az eddig hozott hírek jobbára túlzottak voltak. Az üzletvezetőség számosztályának jegyzőkönyve szerint, a melyet tegnap reggel hivatalosan felvették, *a pénzszekevényben 15,589 korona 52 fillér készpénz* és több pénztári nyugta s egyéb értékpapir volt. A tolvaj mindenképpen rosszul választotta meg az időt; vasárnap ugyanis szünetel az áruforgalom, e napnak szokott a legkisebb vasuti pénzforgalma lenni, s ez alkalommal a rendesnél kevesebb összeget szállítanak be.

Az esetben szereplő pénzszekevénynek *124* a száma, és a tiszta súlya, üresen *kilencven kilogramm*. Hozzávéve ehhez a hozott pénznek súlyát, körülbelül egy métermázsát tesz ki, a melyet két ember is csak nehezen emelhet fel. Ebből sejtik, hogy a szenzációs tolvajlasi kísérletet ketten követhették el.

Letiltott nemzetiségi föllirat.

(Az inkriminált Casa Nationala.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Az aradi román ujság *Hadfy* Károly nagyszentmiklósi főszolgabíró érdekes, figyelemre méltó határozatát teszi, panaszos sorokban közzé. *Hadfy*, aki néhány nap előtt erélyes kézzel büntette meg azokat, akik *Papp* I. János püspök nagyszentmiklósi látogatását a román nemzeti színekkel való tüntetésre használták föl, újabb határozatában eltiltja egy oly föllirat használatát, a melylyel a románok a magyar nemzeti önállóságával hetvenkednek.

Nyerő torontálmegyei községben a görög keleti román egyházközség házat épített, a melyre ez a fölliratot festette:

„*Casa nationala a bisericii gr. ort. romane din Nereu 1903.*”

Magyarul: „*A nyerői gör. kelet. román templom nemzeti háza.*”

Ezt a főszolgabíró hivatalosan konstataván, fölszólította a nyerői egyházközséget, hogy *ezt a fölliratot a házról távolíttassa el*, különben *az hivatalosan, az egyházközség költségére fog onnét eltávolíttatni*.

A határozatot indokolva, azt mondja a főszolgabíró: *Miután Magyarországon más nemzetet, mint a magyart, nem ismerünk*; és a nemzetek szerint való egyesülés a törvények szerint el nem ismerhető; továbbá, mivel ez az állami fensőbbség elvével ellenkezik, amennyiben a románok ép olyan nemzetnek állítja föl, mint a magyart, a jelzett föllírás meg nem engedhető. Végül tudatja a határozatban a főszolgabíró, hogy az intézkedés ellen az egyházköz-

ség tizenöt nap alatt felebbezhet Torontálme-
gye alispánjához.

Az egyházközség, hír szerint, meg is felebbezi ezt a határozatot, s nem lehetetlen, hogy, mint elvi kérdést, a belügyminiszterig viszik. A döntést Aradon is nagy érdeklődéssel várják, mivel tudvalevően az itteni románok nemrég szintén létesítették a Casa Nationalat, *Nemzeti Házat*.

Vérfürdő Aradon.

A románok és a szüret.

Elfogyott a puskapor.

Arad, október 14.

Verőfényes őszi nappal vette kezdetét ma az általános szüret. Es mialatt a hegyek közt vidám nótaszó mellett puttonyba szedik az Istenáldását, ide-oda a városokban, falvakban, futó tüzként terjed a rémhír:

— Jönnék a románok!

Igen, jönnék a románok. Részint kocsin, részint gyalog, részint lóháton, részint vonaton, részint biciklin, részint motor-kocsin.

Hát ez lett a vége annak a nagy magyar román testvériségnek, melyet *Mangra Vazul* oly sokszor hirdettek bankettekén és interjúban? Hát ezt érdemeltük mi *Beles Jánostól*, ki diszes közjegyzői állást kapott a magyar kormánytól? Ezt *Prekupás Illéstől*, hogy alügyesszé választotta a megye? Ezt *Szombati Györgytől*, ki egy Tagányi Sándorral tette szegényebbé a magyar törvényhozást? Nem, erre mi nem szolgáltunk rá.

Es mégis bekövetkezett. Ezt te tetted bőszen *Borlodán*, kinek prüszkölő paripái véstéljes dobogással száguldanak felénk, s rajtuk medvebőrös apák, s kócos ifju leventék törnek élni, vagy halni.

Mi lesz most? A magyarságnak még csak módja sincs a védekezésre, mert a vérszomjas román hordák összevásárolták az ország összes revolvérét, puskaporát, kapszliját, kapanyelét, ágyuját, bicskáját, kardját, szuronyát, meszelőjét, s nekünk nem maradt egyéb védelmi eszközünk, ama gyöngye aszfalt daraboknál, melyek most szerte hevernek a a fölszaggatott aradi járdákon. Vajjon elég lesz-e?...

Ah igen, elég lesz.

A rémhír hallatára nyomban mozgósítottuk összes alkalmi, rendes, kiküldött, rendetlen és véletlen tudósítóinkat, hogy kutassák ki a rejtélyes eset minden részleteit. E pillanatban több mint ezer ember keres lámpással legalább egy olyan oláht, aki vérfürdőt hajlandó rendezni.

Késő éjjel, közvetlen lapzártá előtt beérkeztek összes tudósításaink, melyek egyhangulag megerősítik, hogy a románok tényleg feltűnő sok pisztolyt és puskaport vásároltak úgy Aradon, mint Déván és Brassóban, ámde ezt a löszert nem egy éjszakán és nem is a magyarokra akarják ellővöldözni, hanem inkább nappal és — a szüreten.

Román részről kezdeményezett vérfürdő azonban mégis lesz.

Az éj folyamán ugyanis megjelent nálunk *Opre Péter* és a következő reklám közlését kérte:

Eredeti ujtás!

Engedve az általános óhajnak, elhatároztam, hogy Katalin fürdőmben a mai naptól fogva a déli órákban eddigi

vizfürdőm

épségben hagyása mellett, kardcsörtetéssel, lódobogással, mozsárdurrogással, ledörzsöléssel, vasuti összeütközéssel, csendőrök koncentrációjával, földrengéssel, kódbáló szellemekkel, és lemosásokkal egybekötött

VÉR-FÜRDŐT

rendezek.

Arad: magyaroknak és románoknak egyformán öt hatos.

Letartóztatott sikkasztó.

(Az apróhirdetés csapdája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Rendkívül ügyes érdekes fogást csinált ma a budapesti rendőrség, olyat, a milyen méltán mesterré avatna egy detektívet.

Élénk emlékezetesen van az a borzalmas eset, mikor *Kiss Viktor* eperjesi adótszét különféle sikkasztások miatt az adóhivatalban agyonlőtte *Stephán* Nándor dr. eperjesi rendőrkapitányt és azután önmagát. Ennek a páratlan esetnek ma érdekes folytatása akadt.

A rendőrség már akkor kiderítette, hogy *Kiss Viktor*nak büntársai vannak. A rendőrség meg is állapította, hogy a büntárs *Margocsay Gyula*, eperjesi hivatalnok, a ki azóta, hogy a sikkasztás kiderült, Eperjesről nyomtalanul eltűnt. Keresték, kutatták mindenfelé, de hasztalan.

Eperjesen is folytatták a megfigyelést, mert megtudták, hogy ott egy szeretője volt. Ez *Csege Julianna* kasszírő. A rendőrség erre a leányt állandóan megfigyelés alatt tartotta és különösen ellenőrizte a leány címére érkezett leveleket. A napokban aztán egy levelet fogott el a rendőrség, mely *Csege Julianna* címére érkezett.

A levelet felbontották és örömmel vették észre, hogy jó nyomon vannak. A levélben *Margocsay* arra kérte a szeretőjét, hogy jöjjön fel hozzá Budapestre és ezt tudassa vele: *Édes öbükám poste restante* jelige alatt. Tudassa vele az érkezés napját, ő majd a keleti pályaudvarnál este várni fogja.

Saly eperjesi városi tanácsos rögtön felutazott Budapestre a levéllel és értesítette a rendőrséget az esetről. A budapesti rendőrség erre nyomban több újság hirdetései rovájában a következő apróhirdetést tette közzé:

Édes Búbikám.

Leveled szerint szerdán megyek, nagyon félek, itt mindenfelét beszélnek rád, vigyázz magadra, ma fölmondtam. Csókollak. Bubid. 7476

Margocsay belement a csapdába. Ma este megjelent a keleti pályaudvaron és perronjegyet váltva, kiment a perronra sétálni. A pályaudvaron volt *Saly* tanácsnok is, aki *Margocsayt* Eperjesről ismeri. *Saly* csakhamar felismerte a sikkasztót, intett a készenlétben álló detektíveknek, mire azok *Margocsayt* letartóztatták.

HIREK.

— A király elismerése a vasutnak. A múlt hóban lefolyt délmagyarországi hadgyakorlatokon nemcsak a csapatok tettek tanúságot arról, hogy miként teljesítenek hivatásokat háboru esetén, hanem a vasutak, illetve ezek kezelői. Rendkívül nagy, bonyolódott munkát végeztek a vasutak, amelyeket ez időben az Aradon működő tábori vasuti szállítási iroda vezényelt. Különösen nagy, szinte csodálatra méltó munka volt a csapatok elszállítása a hadgyakorlatok terepéről. Körülbelül husz óra alatt ötvenezer embert vittek haza a katonavonatok a hadgyakorlatok színhelyéről. A csapatszállításoknál közreműködött vasutak: a magyar államvasutak, az a. ad-csanádi egyesült, s a szamosvölgyi vasutak ezen munkáját a hadvezetőség, s ennek jelentése alapján a király elismerése honorálta. A király rendkívül elismerését a hivatalos lap tegnapi száma a következőkben jelenti:

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi szeptember hó 29 én Bécsben kelet legfelső elhatározásával megengedni méltóztá-

tott, hogy a folyó évi hadgyakorlatok alkalmából a m. kir. államvasutak igazgatóságának, illetőleg személyzetének, mely a munkálatokban közvetlenül részt vett, kiváltképpen azonban az igazgatósági elnökének: *Lu vigh Gyula* miniszteri tanácsosnak, és a forgalmi főosztály igazgatójának: *Marx János*, miniszteri tanácsosnak a csapatszállítások rendkívül gondos előkészítéseért és kitűnő kivitelezéért, továbbá a m. kir. államvasutak aradi, szegedi és kolozsvári üzletvezetőségének, ugyancsak az aradi és csanádi egyesült, valamint a szamosvölgyi vasut igazgatóságának a széles előkészületekért s a nehéz feladatokkal járó forgalomnak a csapatok elszállítása közben való pontos lebonyolításáért legmagasabb dícsérő elismerése tudtul adassék.

— Aradmegye Deák-ünnep. Aradmegyei törvényhatósága szintén kivészi a részét abból az ünnepségből, melyet az egész nemzet rendez Deák Ferenc születése napjának évfordulóján. A törvényhatóság a budapesti október tizenhetedik Deák-ünnepen nagyobb küldöttséggel fogja magát képviseltetni s koszorút helyeztet Deák Ferenc emléksobrára. A november negyedik közgyűlésen pedig méltatni fogják Deák Ferenc emlékét és érdemeit jegyzőkönyvbe fogják iktatni.

— Kitüntetett huszárszázados. A hadsereg rendeleti lapjának mai számában olvassuk, hogy a király *Haas Sándor* cs. és kir. 3-ik, Hadik-huszárezredbeli I. oszt. századosnak különösen buzgó és eredményes csapatszolgálatáért elismerésül a katonai érdemkeresztet adományozta.

— Egyetemi Ifjak zarándok-utja Szegedre. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Az egyetemi ifjuság egy nagyobb csapata ma reggel indult el gyalogutban Szeged felé, a hova vasárnap délelőtt érkeznek és megkoszorúzzák a Kossuth-szobrot. Hogy vasárnap biztosan odaérkezzenek, Budapestről *Monorig* vasuton tették meg az utat, s onnét gyalogszerrel mennek tovább, *Cegléd, Kecskemét és Fegyverházán* át. Körülbelül száz ifju gyülekezett, s *Hoffmann Ottó* vezetése alatt indult el. Elindulásuk előtt becsületszóval kötelezték magukat, hogy valamenynyien mindvégig kitartanak az uton. Érdekes, hogy az indulás pillanatában egy öreg perces satlakozot: hozzájuk, kérte *Hoffmann*t, hogy velük jöhessen, mert ő ezer perceset hoz magával. A zarándokok jelvénye nemzeti színű szalag, a melyet a mellükön viselnek s a melyen ez a fölírás van:

Szegedre!

Délután érkeztek *Monorra*, a hol az ottani függetlenségi párt nagy lelkesedéssel fogadta őket. A vasuti állomásról zászlók alatt vonultak be az ifjak a városba, a *Kossuth-szoborhoz*, a hol többen üdvözölték az ifjuságot, s annak vezetői megköszönték az üdvözlést. Majd banket volt, s utána az ifjak gyalog indultak el Ceglédre, a hová este érkeztek. Ott is ünnepességgel, lelkesen fogadták őket.

— Deák-mise. Deák Ferencnek emlékülnepe a minoriták új templomában szombaton délelőtt tíz órakor ünnepélyes isteni tisztelet lesz, melyen az ének és zenekar *Sperber Frigyes* zenetanár vezetése alatt *Vavrincez Mór* E moll miséjét adja elő. A zenekar vezetősége felkéri azon hölgyeket és urakat, kik a templomszentelés napján az ének és zenekarban közreműködtek, hogy pénteken este 8 órakor a polgári fuikola nagytermében a próbán megjelenni sziveskedjenek, szombaton délelőtt pedig háromnegyed tíz órakor a templom kórusán gyülekezzenek.

— Nyugdíjazás és áthelyezés. *Schuster József* aradi m. kir. sőtárnok hosszú szolgálat után nyugalomba vonult. Ezzel egyidejűleg a m. kir. pénzügyminiszter *Miskovits Istvánt*, a felosztott szolnoki kir. sőtárnokát hason minőségben Aradra áthelyezte.

— **Az aradi csendőrszárny kettéosztása.** Az aradi csendőrszárny keretében, a mint értesülünk, nevezetes változás készül. A csendőrszárnyat tudvalevően július elsejével a budapesti csendőrkerületből a szegedi kerületbe osztották be, a melyről viszont a lugosi szárnyat elvették és az újonnan szervezett brassói csendőrkerülethez osztották be. Az aradi csendőrszárnyból azonban valószínűleg két szárnyat alakítanak, a melyet két kerületbe osztanak be. Az aradi szárny ugyanis igen nagy: négy szakaszból áll: az aradi, borosjenői, gyulai és orosházi szakaszból, holott rendszeren egy-egy szárny csak két szakaszra szokott kiterjedni. Azt tervezik tehát, hogy az aradi szárny csupán az aradi és borosjenői szakaszokra fog terjedni és az megmarad a szegedi kerületben, Gyulán pedig új szárnyparancsnokságot állítanak föl, a melyhez a gyulai és orosházi szakaszok fognak tartozni, s a melyet a budapesti kerülethez osztanak be. — Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy Altorjai Imre csendőrezredes, a szegedi kerület parancsnoka, aki azóta, hogy az aradi szárnyat az ő kerületébe osztották be, először van Aradon, ma egész nap szemlét tartott az aradi csendőrszárnyánál és mindent a legnagyobb rendben talált.

— **Királyi kitüntetések.** Három, Aradon jól ismert katonatiszt legfelsőbb kitüntetését közli a mai hivatalos lap. A király Domansky Rajmund ezredesnek, a csász. és kir. 22-ik gyalogezred parancsnokának és Milenkovics Sándor ezredesnek, a 32-ik hadosztály-tüzérezred parancsnokának ezredparancsnoki minőségükben kifejtett kitünő szolgálataik elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, Baitz József, a vezérkari testületben létszám felett vezetett őrnagynak, szolgálati alkalmazásban a magyar honvédségnél, a magyar honvédelmi minisztérium III. ügyosztálya vezetőjének pedig a katonai érdemkeresztet adományozta.

— **Aranyossy Benő állapota.** A tegnapi párbaj sebesültjei közül Portelek László dr. már tegnap elutazott Aradról, hogy sebeit Budapesten gyógykezeltesse. A másik sebesült, Aranyossy Benő önkéntes, még mindig a csapatkórházban fekszik ugyan, de van rá remény, hogy néhány nap múlva elhagyhatja a kórházat, és otthon gyógykezelteti magát. Aranyossy sebeit tegnap bevarrták Auszterweil László dr. és Mandl Jakab dr. ezredorvos, úgy, hogy most már csak két, esetleg három hetet kell várnia, míg újra beállhat a glédába. Aranyossy aránylag könnyű természetű sérüléseket kapott az oldalán és az arcán, mert ez a két seb egy hét lefolyása alatt beheged. Hosszabb ideig csak a kezén kapott seb gyógyulása fog tartani, mert itt a csont is megsérült. Aranyossyt ma számosan látogatták meg.

— **Változások az egyházmegyében.** Dessewffy Sándor megyés püspök, az alábbi segédlelkészeket disponálta: Fábán Józsefet Tót-Bánhegyesről Battonyára, Scheibling Józsefet Battonyáról Nagyszentmiklósról, Amschlinger Ferencet Anináról Tót-Bánhegyesre és Schimonics Miksa felszentelt lelkészt Aninára.

— **Újabb adómegettagadások.** A mint lapunknak táviratozzák, ismét két város, Zenta és Csongrád képviselő testülete határozta el, hogy az adószedést megtagadja és adót az önként fizetni akaróktól sem fogad el.

— **Halálozás.** Egy kis leányka haláláról veszünk igaz részvételt hírt. Juhász Sándor szentleányfalvi ev. ref. lelkész, az ismert kiváló poéta Aranka nevű egy éves leányát kedden nagyszülei szentesi házában elragadta a halál. A koporsót, melyben a kihűlt szívű kis leányka fekszik, csütörtökön viszik a temetőbe. Nagy részvét mellett temették el ma délután Berecz Lajosné, Berecz Lajos nyugalmazott máv. főmozdonyvezető nejét. A temetésen nagy számmal jelentek meg a vasuti tisztviselők, továbbá az elhunyt fiainak kartársai: a rendőrségi tisztviselők, tanárok és tanítók. A rend-

őrtisztviselők, s a rendőrlégénység külön koporsókat helyeztek a koporsóra.

— **Az olasz királyi pár Párisban.** Viktor Emánuel olasz király és az olasz királyné ma rendkívül ünnepélyes fogadtatás mellett Párisba érkeztek és elhajtottak lakásukra. Erről a fejedelmilag berendezett lakásról a következő leírás számol be: A lakásnak teljesen történelmi a jellege s a berendezéshez tartozó műkincsek és ereklyék óriási értéket képviselnek. A külügyminisztérium palotájában van berendezve a lakás. A hatalmas lépcsőházból a bejárat egy terembe vezet, mely pusztán gobelinekkel van díszítve. A következő vörös terem a szolgálatottevő francia uraknak van fenntartva. — Ebben is van egy nem épen szép, de annál értékesebb gobelin. A tizenharmadik század végéről való. A következő három terem mind empirestílusban van berendezve. Az első kettőben tartja a királyi a kihallgatásokat, a harmadik, sz. ugynevezett rotundaterem, a királyi üdülésére fog szolgálni. — A királyi hálószobája szintén empirestílusú. Az ágy hajóalakú. Ebben aludt I. Napoleon Fontainebleau-ban. Az ágyterítő vörös brokát, arany sujtással díszítve. E fölött van egy fehér flanel takaró, melyet egyenesen a király számára csináltattak. Az ágy mellett kis bronz asztalka áll, rajta két telefon készülék. A szoba közepét egy óriási íróasztal foglalja el, rajta Napoleon hatalmas tintatartója. A királyné hálószobájában szintén egy nagy empire-ágy van felállítva. A fal mellett áll Mária Antoinette szekrénye, mellette Mária Lujza tükre. Egy nagy budoár következik ezután, melyben Jozefin császárné fésülködő asztala, I. Napoleon tükre, Mária Antoinette gyertyatartói és más emléktárgy igazolja az ereklyegyűjtők szenvedélyét.

— **Nagy postalopás.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A galgóci rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Scherz Ede postatiszt a galgóci postahivatalból 14,200 koronát ellopt és ezzel a zsolna-pozsonyi gyorsvonaton megszökött. Scherz Ede 36 éves igen magas, sovány, vörös bajusza van, szakálla nincs. Azelőtt Pozsonyban gróf Pálffy-nál hivataloskodott.

— **Urinő a szegényházban.** Aradról egy jobb világot élt urasszonyt szállítottak a szegedi városi szegényházba. A városi hatóság megbízásából vitték el Aradról. Ráth Anna a neve az urasszonynak, aki a szegedi híres Ráth-családból származik. Még a hetvenes években került el az urasszony Szegedről Aradra és itt oly szerencsétlen sorsra jutott, hogy a városnak kellett róla gondoskodni. Évek óta havi 20 korona segélyben részesítette Szeged város az urasszonyt és lassankint 2000 koronát fizetett ki részére. A város megsokalta a segélyösszeget és a napokban egy tisztviselőt küldött Aradra azzal, hogy a 72 éves vak asszonyt szállítsa Szegedre és helyezze el a városi szegényházban. A város megozására Lazkovits János városi tisztviselő utazott Aradra és egy ápolónő segélyével Szegedre vitte az asszonyt. A szegényházban most csak havi 6 koronát fizetnek az asszony eltartásáért.

— **Katonai előléptetés.** A király a csász. és kir. 3-ik számú, Hadik-huszárezred tartalékában Blazekovics Iván dr. segédorvos-helyettes tartalékos segédorvossá nevezte ki.

— **A körös-tisza-marosi armentesítő- és belvizszabályozó-társulat** október 20-án rendes évi közgyűlést tart Hódmezővásárhelyen a városháza nagytermében. A közgyűlés napirendjére a társulati védtöltések nagyobbítására vonatkozó tervek megbeszélése és a munkálat kivitelére vonatkozó határozathozatal van többek között kitűzve.

— **Jóváhagyott szabályrendeletek.** A m. k. földművelésügyi miniszter Solymos, Zsigmondháza és Szemlak aradvármegyei községeknek a szabad kikötő és rakodó hely kijelölése és használata tárgyában alkotott szabályrendeleteit jóváhagyta.

— **Az aradi betörőbanda.** Duma Ferencet és három társát, kikre egész sereg betörést bizonyított a rendőrség, ma a városházáról a vizsgálóbíróhoz kísérték át.

— **Félmillió váltóhamisítás.** A prágai Eichmann és társa-féle nagy papírgyárban félmillió váltóhamisítást fedeztek fel. A gyár egyik hivatalnok, Kugelmeister Emil követte el a hamisításokat husz cég kárára. Néhány bankban is elhelyezett hamis váltókat, de a bankok kára fedezve van. A hamisított váltók összege több mint 550.000 korona. Kugelmeister már régóta nagy lábon élt, de el tudta hitetni, hogy teteemes örökségre tett szert. A hamisítót letartóztatták. Két év óta üzte hamisításait, amik csak most derülnek ki.

— **Rampolla utóda.** Az „Italie“ meg erősíti egy olasz katolikus lapnak azt a hírt, hogy X. Pius pápa sem Santoliti, sem mást a Rampolla utódaként megnevezett biborosok közül kinevezni nem fog, hanem az államtitkári állást Mery del Val-nek tartja fenn, aki Leo pápa halála óta az államtitkári teendőket végzi. A Vatikánban és a biborosok soraiban még mindig nagy a fölháborodás, hogy a pápa nem a biborosok közül nevez ki államtitkár. Ezenkívül Mery del Val nem is olasz származású és a kuria tradíciói ellen van, hogy nem olasz legyen az államtitkár. Mindezek dacára az „Italie“ fentartja azt a hírt, hogy a pápa előbb megadja a fiatal papnak a biborosi süveget és aztán kinevezi államtitkárnak.

— **Egy urinő tragédiája.** E hónap 6-án történt Budapesten, hogy az Andrássy-ut 99. sz. ház negyedik emeletéről egy urinő kis fiával együtt le akart ugrani. Szándékát azonban észrevették és megakadályozták a halálugrást. Ekkor derült ki, hogy az urinő elmebeteg és beszállították a lipótmezei elmeegógyintézetbe, a kis fiút pedig a gyermekmenhelyen helyezték el. Akkor nem tudták megállapítani a kilétét. A mint fővárosi tudósi önk írja, ma jelentkezett a budapesti rendőrségen Lukács Emil, az ügyvédi kamara tisztviselője és elmondotta, hogy e hónap elején a felesége kis gyermekével azzal ment el hazulról, hogy vidéki rokonait látogassa meg. Azóta eltűnt. A rendőrségnek nyomban az a gyanuja támadt, hogy a megőrült urinő Lukács felesége. Lukácsot elvezették a lipótmezei tébolydába, ahol csakugyan felismerte a feleségét, a ki egyáltalán nem ismerte meg a férjét. Az asszonyt születési nevén Kammer Ernesztinnek hívják, a kis gyermek 5 éves és Kálmán a neve. Lukács azt mondja, hogy a feleségének megelőzőleg semmi baja sem volt.

— **Oriás erdőégés a román határon.** Déváraol írják: A huayadmegyei határszéli havasok déli oldalán mérföldekre kiterjedő területen ég az erdő. Némely völgyben járni sem lehet a füst és hősegtől. A romániai hatóság nem intézkedett a tüzelőftása dolában s ennek következtében a veszedelem a magyar földre is árcsapott. Maderspach Viktor fűrészmalom-tulajdonos toborzott munkásnéppel fáradozik a magyar terület megmentésén. A romániai nép szándékosan gyújtotta föl az erdőt, hogy több legelőhöz jusson.

— **A paraszt-urlovas.** Dobó Miklós, a neves szegedi lovas, a kinek esete a kisjenői gyepen tavaly oly port vert fel, résztvevő vasárnap a bácsmezei gazdasági egyesület löversenyén Zomborban. Ott is a Malachit versenypárijával futtatott és a bácsmezei sikverseny II-ik díját vitte el. Csak egy nyakhosszai veszített a tanyai Malachit a bácskai lóval szemben, amelyet Krause urlovas lovagolt. Az urlovasok versenyénél is szóba került, hogy Dobó Miklós nem tekinthető urlovasnak, mert egyszer — az istállóban halt. Dobó uram azonban megfelelt. Azért halt az istállóban, mert a szokék bun-

cutságától félti a lovát, azt szítja. Tudja ő is, hogy a zsokek hogyan szoktak csalafintáskodni a végből, hogy az ellenfél lovának futóképességét gyöngítsék. Nem riadnak vissza a legbrutálisabb cselekedettől sem. Ezt aztán elfogadták igazolásul és Dobó Malachitjával beállították a versenybe, de a lovát jól megterheltek. 76 kiló súlyjal. Az állami díjat Czárán János aradmegyei földbirtokos lova nyerte el. A löversenyen nagy közönség volt jelen. A zsűri elnöke Szemző István nagybirtokos volt.

— **A franciaországi véres sztrájk.** Armeniában, a mint egy távirat jelenti, a zavargások tegnap körülbelül este 9 óráig tartottak. Esthajnalban a rendzavarók herendezési tárgyakból, vasdrótból és utca kövekből torlaszokat emelt. Egy gyárost az utcán megtámadtak és revolverből lőtték rá. A lövés azonban nem talált. Egy házat felgyújtottak és a tüzoltóság nem bírt a tüzzel úgy, hogy katonáknak kellett folytatni az oltási munkát. Az erős katonai készenlét rendet teremtett.

— **A legkedélyesebb fogház.** Kétségkívül a világ összes fogházai közül a *lisszaboni* központi fogházban uralkodnak a legkedélyesebb állapotok. Az igazgató nem kevesebbet fedezett fel, mint egy hamis pénzverő műhelyt, egy kocsmát és egy báltermet, melyben mindkét nembeli rab éjszakánként elég jól szokott mulatni. A hamis pénzverő műhely eszméje legalább is eredeti. És nemcsak kellemes hanem jövedelmező foglalkozást is képezett amennyiben néhány rab meg gazdagon hagyta ott a fogházat. Az őrk természetesen be voltak avatva, s ők hozták a pénzveréshez szükséges anyagot is. A munka mellett azonban megszomjaztak s így felállítottak egy söntést, ahol nagy haszon mellett mérték ki a szesz italokat. Minthogy pedig a bor asszony nélkül mit sem ér, könnyven találtak összeköttetést a női osztályival és együttesen nem egy kellemes órát töltöttek el. Az egész dologt egy ki zabaldult rab árulta el, akit a pénzsztozkodásánál megrövidítettek.

— **Köszönetnyilvánítás.** A gáji önk. tüzoltó kar nevében *Buberl* Ferenc tüzoltó főparancsnok ezuttal is köszönetet mond azon 120 korona ajándékért, mit *Leopold* Zsigmond ur a nála történt tüzvész alkalmából a gáji önk. tüzoltó kar felszerelési alap javára felajánlott, ezzel megelégedését fejezve ki azért az önfeláldozó és emberfeletti munkáért, mit a gáji tüzoltók a menési munkáknál végeztek. Erdemesnek tartjuk felemlíteni, hogy a fő felügyeletet *Buberl* Ferenc önk. tüzoltó főparancsnok gyakorolta, a tüzoltási munkákat pedig *Mataovszky* Ernő parancsnok helyettes vezette.

— **Gyilkosság véletlenből.** *Szegedről* táviratozzák: Felsőtanyán a balástyai kapitányságban Császár István, a mint este a subáját az eresz alól a kint lévő ágyáról lehuzta, a suba alól kihullott vadászfegyver véletlenül elsült és a golyótól szíven találva holtan rogyott össze a közelében álló *Meszes* Tamás béres. Császár ellen megindították a vizsgálatot.

— **Elveszett iratok.** F. hó 11 én este fél hét órakor a 29 számú egyfogatu bérkocsiból kiesett, illetve elveszett 15 darab 3 ives „A” bejelentési lajstrom, a mint a *Knezech* Károly-utcában levő pénzügyőri szakasztól két pénzügyőr az *Aulich* Forray utcákon keresztül a Főúton áll a vasúti állomásra hajattak. Felkéretik a megtaláló, hogy a nyomtatványokat az aradi pénzügyigazgatóságnak vagy Arad város főkapitányi hivataának átadni sziveskedjék.

— **Általánosan el van ismerve az,** hogy *Weinberger* Ferenc jóhírnévű örvendő, szolid ékszerészünknél, Központi szálloda épület, a közönség a legelőzékenyebb és leglelkismeretesebb kiszolgálásban részesül, oszák: finom ékszer és valódi „Genfi” zsebóra, valamint díszesült és éteszközök dus raktárát a legmelegebben ajánljatjuk a közönség b. figyelmébe. Saját szakszerű ékszerműhely. Városi és megyei telefon 439.

— **Hegedűs Gyula** kefe, ecset és pipere különlegességi kereskedése *Andrássy-tér 15.* Hermann palota. Nagy választék ruha, haj, fog, köröm, gazdasági és háztartási kefékben, fésű és acél áru, szarvasbőr, cocus lábtörő, cocus szőnyeg, szivacs és fürdő gépkény nagy raktára.

— **Minden nőnek** tudnia kell, hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett *Ba-*

lassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltünteti szeplőt, májfoltot és mindenféle tisztálanságot az arcról és annak gyönyörű üdeséget, fiatalságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1,20 és 2 kor. Kapható *Balassa Kornél* gyógyszerárában *Temesvár*, *Aradon* *Vojtek és Weisz* uraknál, *Krausz Elemér* és társai *drogueria* üzletében, *Földes Kelemen* gyógyszerárában, *Tábor Gyula* gyógyszerárában *Pécskai-ut 18. sz.*, ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék *Balassa* féle ugorkatejet kérni.

— **Olcsó hét.** Ezzel a jelszóval indult neki a mostani hétnek *Porter Vilmos* Nagy *Arubáza* a Szabadság-téren. Azt hiszük, tegnapi lapunkban foglalt erre vonatkozó hirdetése a cégnek általános fölünést kellett nem csak a vásárló közönségben, de minden lapolvasónál is. Különösen a berlini áruházak vezették be az ugynevezett *olcsó hetet*, aminőt most először *Porter* rendez *Arado*. Bámolni fog a közönség, hogy mily rendkívül nyomott áron dobja *ugyszólván a piacra* a *Porter* cég a különféle cikkeit, melyek egy része a hirdetésben volt megjelölve. Aki igazán olcsón akar venni, ne legyen rest és keresse most fel *Porter Vilmos* Nagy *Aruházát* a Szabadság-téren. A fényképedvezmény még mindig érvényben van.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek és Weisz*nál, *Aradon*.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (*Minorita-palota* — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruhaztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Pármai ibolya** szappan E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcórt finomítja, üdíti, ugyanyira, hogy még a legérzékenyebb arcórtűk is nagy eredményt használnak s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen ártet külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán kívánhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készíti *Szabó Béla* pipere szappangyáros. Kapható *Kolozsvárt*, *Nagy Váradon*, *Debrecenben*, *Szegeden*, *Aradon*.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **A gyomai jelölt.** Most harmadéve sűrűn emlegették *Várkonyi* István budapesti háztulajdonos nevét, aki az alföldön hirdette a földosztást. 1902. februárban fel is lépett a gyomai kerületben képviselőjelöltnek, amely *Barabás* Béla nagyváradi megválasztása után gazdátlanul maradt. Ez alkalommal éleshangu programbeszédet mondott *Várkonyi*, amelyben a mai államformát, mint minden rossznak kuforrását, eltörlelőnek mondotta. Kijelentette továbbá, hogy a tisztviselőket a nép zsírján hízalják, a bíróság az ügyvédekkel cimborál a szegény ember rovására, a kormány pedig a kiszegedő kiszolgálásán fáradozik. Ezt a programbeszédet utóbb kiadta egy brosurában és ott is lázított és izgatott a vagyonos osztály ellen. Ezért újra a vádlottak padjára került s vele együtt a szépségéről híres *Mariska* leánya is, ki időközben felesége lett *Hegedűs* Aladár miniszteri segédfogalmazónak. A vádlottak kijelentették a fő tárgyaláson, hogy a kiadott beszédet a gyomai választók egyike küldte be azzal a kéréssel, hogy nyomassák ki. *Várkonyi* azzal védekezett, hogy a szóval elmondott beszédért már egyizben elítélték egy havi államfogházra, hogy tehát másodszer ugyanazon cselekményért megbüntetni nem lehet. *Várkonyi* *Mariska*, akit azzal vádolt az ügyészség, hogy sajtó alá rendezte a brosurát, azzal védekezett, hogy csupán csak technikai munkát végzett, apja kértére. A törvényszék az esküdtek verdiktje alapján *Várkonyi* *Mariskát* felmentette a vád alól, míg az öreg *Várkonyit*, nyomtatvány

utján elkövetett osztály és állam ellen való izgatás vétségéért két hónapi államfogházra és 200 kor na pénzbüntetésre ítélte. A kuria I. büntető tanácsa ma a vádlott *Várkonyi* István által benyújtott semmiségi panaszok elutasításával hozzájárult az ítélethez.

NAPIREND.

Október 15. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Terézia. — Protestáns naptár: Terézia. — Görög-keleti naptár (október 2.): Ciprián. — A nap két 6 óra 4 perckor, nyugszik 4 óra 54 perckor.

Kölssey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége mellett Élőterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvétve csapadék.

Október 15. Az aradi korcsolyázó-egyesület közgyűlése este 6 órakor (Kaszinó.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Weitzer-utcai előfizető. Névtelenül beüldött közleményt nem vehetünk figyelembe. Nyiltérben s a közönség körében történő felszólalásért a felelőség a beüldöt illeti, éppen ezért nekünk tudnunk kell a cikkiró kilétét.

V. F. Battonya. Nagyon gyenge kísérlet.

IDEGENEK ARADON.

— Október 13. —

Fehér Kereszt szálloda. *Fuchs* József kereskedő *Temesvár*. — *Frits* Lajos kir. járásbíró *Nagyhalmagy*. — *Bölcsey* Péter kereskedő *Budapest*. — *König* Mór kereskedő *N-Szt.-Miklós*. — *Kardor* Adolf kereskedő *Orosháza*. — *Rosenberg* László utazó *Bécs*. — *Bálint* József járásbíró *Világos*. — *Albert* Péter utazó *Budapest*. — *Spitzer* Mór vasúti vendégőrs *Kisujszállás*. — *Kolonits* Ferenc utazó *Bécs*. — *Buc binder* Armin utazó *Bécs*. — *Reich* Géza utazó *Budapest*. — *Zwack* Zsigmond utazó *Bécs*. — *Rosenfeld* Miksa kereskedő *Budapest*. — *Rotter* Zsigmond kereskedő *Budapest*. — *Braun* Ignác utazó *Trieszt*. — *Benedek* Ede kereskedő *Budapest*. — *Keppes* Lajos tisztartó *Halmagy*. — *Hollaky* Imre birtokos *Dáva*. — *Temesvári* Lajos utazó *Budapest*. — *Ohl* I. C. gyáros. — *Kovács* Aladár utazó *Budapest*.

Központi szálloda *Lunzer* Pál hivatalnok *Budapest*. — *Györfly* Kornél gyáros *Bécs*. — *Weisz* Mór kereskedő *Bécs*. — *Deutsch* Vilmos utazó *Tauc*. — *Petrovics* József kereskedő *H. Dobra*. — *Adler* Gusztáv utazó *Budapest*. — *Kohn* Samu utazó *Bécs*. — *Feld* Ignác utazó *Temesvár*. — *Kiss* József községi bíró *Köröstaránya*. — *Kauener* Adolf kereskedő *Paris*.

Nádor szállod. *Striber* Lipót kereskedő *Me-gyese gyháza*. — *Liszka* Kálmán tanuló *D. Tuzia*. — *Danczinger* Márkus utazó *Budapest*. — *Kleknor* Simon gyáros *Oravica*. — *Tindur* Ilona pénztárosné *Székesfehérvár*.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

S z e s z ű z e t.

— Október 14. —

Mai jövedelmek: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kiskönyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kiskönyben 120 korona uordó nélkül, per 100 liter %, belértve 79 korona fogyasztási adót. *Ásványvíz* maélt 12¹/₂—13— korona mmásánként.

Budapest-kőbányai sertéskareskedelem.

— Október 14. —

Magyar eldrendő: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül súlyban — fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban 107—8 fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül súlyban 113—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 113—4 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm felül súlyban 113—4 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 250 kilogramm felül súlyban 113—5 fillérig, közép páronként 240—250 kilogramm súlyban 112—3 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm felül súlyban 111—2 fillérig.

Szállásárak. Október 11. napján volt készlet 40,519 darab, október 12. napján főlhajtattott 438 darab, október 12. napján elszállítottott 875 darab, október 13. napjára maradt készlet 40,082 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Bágyadt.

Budapesti ár- és értéktörvény.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest október 14

Értéktörvény Buzakinát mérsékelt, vételkedy korlátozott. Kedvező irányzat mellett 30,000 métermázsra került forgalomka, 2 1/2 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonamekek tartottak. Időjárás szép.

Kötészetek. Berlin 1/2 olcsóbb.

Zárul 12 órákor.

Buza októberre	7.62—7.63
Buza 1904. áprillisa	7.69—7.70
Rozs októberre	6.24—6.25
Rozs 1904. áprillisa	6.45—6.47
Zab októberre	5.55—5.56
Zab 1904. áprillisa	5.61—5.62
Tengeri 1904. áprillisa	5.25—5.26
Tengeri 1904. májusra	5.25—5.26
Repece októberre	11.85—11.95

Zárul 5 órákor.

Buza októberre	7.61—7.66
Buza 1904. áprillisa	7.73—7.74
Rozs októberre	6.25—6.26
Rozs 1904. áprillisa	6.47—6.48
Zab októberre	5.55—5.56
Zab 1904. áprillisa	5.61—5.62
Tengeri 1904. áprillisa	5.24—5.25
Tengeri 1904. májusra	5.24—5.25
Repece októberre	11.85—11.95

CSARNOK.

A lilium-asszony.

Irtá: Demokos László.

(Vége.)

Egy este, mikor éppen a tükör előtt öltözött az asszony, szokatián gyengeség fogta el. Ugy érezte, hogy a vére föl és alászáll a testében, reszket benne minden ideg és fuidokló köbhögés rohanta meg a torkát. Feri letette az ujságját és csodálkozva nézett rá.

— Maga megnült, Margit? Ha beteg, akkor nem jó lesz ma elmenni... maradjunk itthon.

Margitnak mintha a szívébe kapott volna minden szó. Egy pillanatra a fejébe tódult a vér és megakadt benne a gondolat. Hátha ő nem bírja már tovább?... Amit az urának szánt! Ha ő reá veti szemét az utálatos halál és hótésztébe mártja rettenetes kaszáját?! Már érzi is az ujját, amint rátette a vállára, hogy kiontsa az ő ifju életét... S mintha egyszer ránehezedett volna az egész ház, elorult a szeme előtt minden és vadsikoltással rohant ki az ajtón, le a lépcsőn, az utcára.

Az ura alig bírta elfogni a folyosón. Erőszakkal vonszolta vissza és odalökte a dívánra.

— Mit akar, szerencsétlen?!

Margit alig tudott már magáról. Két kezét összekucsolta a térdén és miközben zavartan, révedező szemmel keresgélt a földön, nyöszörgve mondta:

— Ereszsen! El akarok menni!...

Az ember rá se hallgatott többé, hanem becsőgette a cselédet.

— Fektesse le az asszonyt, valami baja van.

Igy került Margit ágyba. Aznap éjjel tele-sirta a párnáját. Másnap erős láza volt, ágyban kellett maradnia, harmadnap ismét és így tovább. Feri odaült melléje és ott virrasztott minden éjjel; néha meg kellett fognia a lázban égő beteget, hogy ki ne szaladjon a szobából. Egyszer könyörgött az asszony, hogy ölje meg, máskor ismét majd meghalt egy pohár vizért, amit nem volt szabad innia. És ez így ment napról-napra, változtatlanul.

Egyszer Margit azt vette észre, hogy már nem reszket, mikor az az ember szeretettel odahajol föléje és végigsimogatja a homlokát. Ott ült mellette folytonon és csak nézte szótlanul, perzselőn. Margit olyankor lehunyta a szemét, de selymes pillái alatt is folyton érezte azt a tekintetet, amint kérde, kutatva, könyörögve rajta függő és átjárta a lelkét. Ha elszenderedett, valami homályos, sejtelmes vágyat érzett, hogy megalázkodva, hűséggel kövesse az ő élete rabját, álmainak őriző anygylát. De hátha nem lesz már rá ideje?... Es erre a gondolatra egyszerre összezavarodott előtte az álm, valami kétségbeesítő zürzavar, kiismerhetetlen, ijesztő rém nehezült a mellére és a beteg fölriadva, rémülten ragadta meg a férj kezét. Az ember ilyenkor mindig zsörtö-

lódott, de milyen hízalgó volt a szava, szelid a beszéde! Mag az arca is sokkal szebb lett ilyenkor.

Ejött a tavasz és Margit állapota egyre rosszabbodott. Neha senkit sem ismert meg. Pedig az ura eivitte a boglyok köze, vett neki egy fehérfalú, barátságos házikót, hogy talán majd meggyógyítja a friss tavaszi levegő és az álmaiból ébredő természet. A kert en már magas fü nőtt a virágágyakon, közötté a szelid ibolya úgy eibujt apró virágjával, hogy szinte észre sem lehetett venni. Egyszer csak feültötte a fejét egy hosszuszáru liliom, aztán itt is, ott is megjelent hivatlanul, gondozatlanul s csakhamar belepte a keret egészen, csupa fehér lett az tőle.

Margit odakivánczolt az ablakhoz. Fejét szeliden megtámasztotta a karosszék támláján és szinte látszott az arcán, hogy milyen jó esik tekintetének az üde természetben pihenni. Az ura leült a lábához és hallgatta, amint vágyakozó, szakgatott hangon beszélt hozzá.

— Valami jóleső melegséget érzek itt belül, — suttogta csendesen. — Mintha most kezdenék élni... Oh, milyen szép is az élet!

Ezen aztán sokáig elgondolkozott. Most kezd élni, mikor már nem élhet többé!... Összekucsolta két kezét odaszoritotta a keblére, mintha a szíve lassu dobogását akarná érezni és gyorsítani minden áron. Hiszen most szeret először igazán! Aztán csendesen végigsimogatta a homlokát, mintha azzal a néhány rendetlen hajszállal nehéz gondolatokat üzne el magától.

Azelőtt nem is tudtam, mi az öröm. Rossz voltam, engedetlen, büszke... De most már jó vagyok, mert... te mondtad... És a régi Margit, ugy-e, már nincs sehol?

A férfi szava ugy ellágyult, mint a virággal csókolkozó alkonyi szelid.

— Nincs, nincs.

— Éu is, ha arra gondolok, gyerekek érzem magam újra... Nem történt semmi, semmi!... És akkor ugy el fog valami tiszta, ártatlan öröm. Ha tudnád, milyen együgyű gondolataim vannak! Mintha sik mezőben járnék, reáborul a fü szerelmes suttogással és érzem, érzem: én egy olyan fehér virág vagyok benne, mint az a lilium a kertben... Oh, be szép virág! Mindig szerettem... Adj nekem egyet belőle!...

Feri sietett a kertbe és levágott egy szép szálat, aztán lelkendezve hozta az ablakhoz. Közben az ő szelid, darabos hangján zsörtölődni kezdett:

— Enyje, enyje... Talán mikor levágtam, megsértettem az ujjamat. Valahonnan ráhullott egy csep vér.

Margit ijedten dobta el magától a liliomot és kétségbeesett pillantással, összeesve bámult rajta.

— Vér, vér... Oh, Istenem...

Feri sietett vissza és hozott egy egész csomót, tisztát, fehérét. Az asszony ugy reszketett, mint a nyárfalevél és amint kitézett a kertbe, halvány arca még jobban elsápadt.

— Ez is véres, az is... Mind, mind... És irtozva takarta le a szemét.

Nemzeti színház.

Bérlet 15. sz.

Páratlan.

Csütörtökön, 1908. évi október hó 15-én:

A drótostót.

Nagy operette előjattékkal, 2 felvonásban. Irtá: Leon Viktor. Fordította: Ruttkai György és Mériel Adolf. Zenéjét szerette: Lehár Ferenc.

Az előjáték személyei:

Bláček Milos Juhász S.	Zsuzska	Kley Marika.
Milos, fia	Kley Margit.	Miklósi Ilona.
Vojtek, drótos	Füredi J.	Polgár S.
Babuska, neje	Pajor Agnes.	Pápai József.
	Vaklavék	

A darab személyei:

Günther	Sarkadi A.	Giza, énekesnő	Göcz Aranka.
Mici, leánya	Rózsa Lili.	Lóri, énekesnő	Szilassy J.
Jankó	Bónis Lajos.	Órmeester	Győre Alajos.
Pfefferkorn	Polgár S.	Giralt báró	Simon Jenő.
Zsuzska	Singhoffor V.	Kohary	Németh J.
Milos, káplár	Bejczai Gy.	Rezervista	Réthy István.

Kezdete este 7 és fél órákor.

Német, francia, angol, olasz nyelvekre oktat

Madame Betta Ascher.

Értekezhetni Salacz-utca 7.

3 és 5 óra között.

2183

Aradmegyei tanintézetek figyelmébe!!

Szavalókönyv

iskolai ünnepélyekre.

Osszeirták:

Kovács Kázmér és Maurer Mihály, tanítók.

Tartalmaz dátum szerinti sorrendben, minden iskolai ünnepélyre, legjelesebb költőink verseiből egy pár szavalatot.

Függelékül Deák Ferenc születésének 100 éves évfordulójára „A haza hőlcse” című költemény Deák Ferenc kitünően sokszorosított arcképével.

Ara kemény kötésben (120 oldal) 50 fillér.

Megjelent:

INGUSZ I. és FIA

kiadásában Aradon,

Weitzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Mutatvány 50 fillér beküldésével bérmentve.

Ajánlunk ipar és háztartási célokra rostált darabos

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva, kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendü szagtalan

fűtő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett fálnapi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapestől 4 óra

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok

arvosilag első helyen ajánlva.

Fűtőigazgatóság

Iszap fölérakat házi kúrákhoz Aradon:

Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11-12.

Minden vevő
Ingyen-Fény-
képet kap!

Külföldi mintára

Minden vevő
Ingyen-Fény-
képet kap!

 ezen a héten

ugynevezett

Olcsó Hétet

fogok rendezni.

Nem üres ígéretés, hanem tiszta valóság az, hogy ezen a héten nagyobb mennyiségű áruk olyan csekély haszonnal adatnak el, mint máskor soha. Ilyen alkalmi eladásokat azért rendezek, hogy az üzlet forgalmát **időnként** fokozzam és cégem iránt az érdeklődést ébren tartsam.

Ezen a héten különösen Czipőket adok el a legcsekélyebb haszonra!

Női francia severtt czipő
magas szárral (fűzős, gom-
bos, bélelt, nembélelt)

4.25

Férfi box Bergsteiger
elismert legtartósabb minő-
ség, gyönyörű szabás

4.50

Férfi borjubőr-czipő
kitűnő finom minőség, ele-
gáns szabás

3.50

Női magas lakk czipő
fűzős és ezugos, finom fran-
czia minőség

3.25

Gyermekek czipők

20—25-ig **— .90**
26—28-ig **1.20**
29—34-ig **1.80**

Női lakk kivágott czipő
4 kereszt spangnival és ele-
gáns ponponnal

1.95

3 frtért adok bagaria strapa férfi-cipőt!!!

A legerősebb viselet! — Utólérhetetlen! — Sokat gyalogolók nem mellőzhetik!

Hölgyek figyelmébe! Megérkezett egy nagy küldemény **Szörme Boá!**

Uj cikk, most vezetem be!

Darabja 90 krajczártól kezdve!

— Alkalmi eladás! 400 drb. különféle mider, darabja 60 krajcár. —

Fényképkedvezmény!

Porter Vilmos Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér.

KINTZLER ZOLTAN

Granometter mérés és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Aréna.)

Kizárólag finom

óra és ékszer
kapható.

Pontos és szelíd kiszolgálás!

Varrónő,

aki a legkomplicáltabb tolettákat

elismert jó ízléssel

és gyorsasággal készít

ajánkozik házakhoz.

Szíves megkeresések Kápolna-
utca 2. sz. ajtó 4. 2067

Nagy szakszerű javító-műhely.

Kerékpár- és varrógép raktár.

Kalmár

József

villanyműszerész

villanyos-csengő és telefon építési vállalata
felszerel

lakásokba villamos-csengőket, tele-
fonokat kisebb vagy nagyobb tá-
volságra.

Betörés ellen

biztonsági csengőket.

irodai vagy takarékpénztári helyi-
ségekben.

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

Telefon 242. sz. 2071

Van szerencsém a n. é. hölgy-
közönség szíves figyelmét

divat termemre

felhívni.

A legfinyásabb igényeket ki-
elégítőleg, jutányos árak mellett
készülnek műhelyemben **öltözé-**
kek angol, és francia divat szerint

Sportöltözékek: lovagló, bicikli,
turista-ruhák.

Pongyolák,
ugyszintén

leány és fiú gyermekruhák is.

Uri leányok illő környezetben
szabni és varrni tanulhatnak. Tan-
díj havonként 7 korona.

Ingyenes tanulóanyag is ke-
restetnek.

Együttal tisztelettel meghívom
a n. é. hölgyközönséget Párisból
most érkezett különlegességeim —
raffinált ízlésű divatcikkék —
megtekintésére.

Nagyságos asszonyok! Nagybe-
csű partifogásukat kérem 2044

kiváló tisztelettel

Özv. Konschitzky Józsefné,

Kiskörut 20. sz. 5. sz. ajtó.

Üzlet eladás.

Radnai-ut 4. szám alatt lévő
vegyesüzletemet

és a hozzátartozó lakhelyisé-
get más vállalat miatt igen
kedvező feltételek mellett

átadni óhajtom.

Bővebbet a tulajdonosnál,
Radnai-ut 4. 2197

Kész butor eladás!

Minden háztartásnál legfontosabb
tényező a szép, a jó

BUTOR

És mert a szép és jó butor el-
csón, csakis a készítőnél szerezh-
hető be: s kérem a n. é. közö-
séget, hogy BUTOR szükséglet-
ter szése végett hozzám, mint ké-
szítőhöz bizalommal fordulni sít-
veskedjen.

Varga József

asztalos mester. 1926

Arad, Kápolna-utca 6.

Malária a Hegyalján,

melynek egyedüli ellenszere a

Rozsnyay-féle chinabor,

továbbá különösen gyermekeknek a Rozsnyay-féle palyako
szoruzott

chininczukorka és chinincsokoládé.

Minden gyógytárban kapható.

**Csak a Rozsnyay-féle eredeti készit-
ményeket fogadjuk el.**

Készíti: 909

Rozsnyay Mátyás gyógyszerháza

a Szentháromsághoz,

Aradon.

**MINDEN HÖLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBORE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE**

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban el-
terjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-
szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú
ideig használva sem árt. Par napi használat után megszüntet szeples
májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcztisztítást. Masszaz-
hoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csak az azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

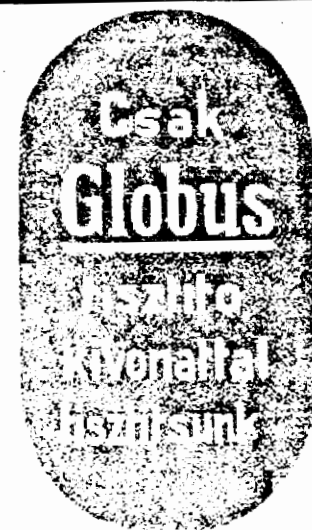
Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1569

Margit szappan 70 fillér. Margit pender 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalva: Tar Imre, Bástonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Fe-
rencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi
Antal, Cs.-Pálotán: Nagy Albert, Csörtőn: Berkes Árpád, Eöken: Uj Pekker István,
Földeseken: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahoncon: Molnár István,
Győrökon: Mésznyik Daniel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlogl Pál, Kun-
Ágoston: Fejes Lajos, Körtökon: Hackenberger László, Medgyesgyházán: Kelecsényi
Ferencz, Mező-Kovácskán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Balmaz-
gyon: Hanzros Adam, Nagy-Zerinden: Vay Gáza, Ó-Pécsken: hoxszin János, Pankotán:
Ponovik Gusztáv, Pivvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Trángott, Si-
mandon: Csiky Lukács, Soborszában: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor,
Tauscon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Arany éremmel kitüntetve a párisi vl-
lágkiállításán 1900-ban és arany érem
Bécsből 1902-ben.

Mindenütt kapható.
Doboza á 10, 16 és 30 fillér.

Telefon 130. Telefon 130

Szüret alkalmára

ajánlok első forrásból beszerzett
jó minőségű

Finom erdélyi sódart kilója frt 1.10

Bra-sói vagy szebeni

szalámit 1.90

Husos oldalas szalonnát " " 1.10

Debreceeni perkelés és

abát szalonnát 1.10

Tormás kolbászkát párja " —.06

Párizsi kolbászt kilója " —.90

Vadászkolbászt... .. 1.—

Emenvölgyi sajt valódi " " 1.80

Emenvölgyi sajt belföldi " " 1.—

Groji sajt —.80

Liptói túró fa vagy

porcellán bödönbe " " —.90

Cognac-t 1 frttól 6 frtig.

Rumot 1 liter 80 kr.-tól 3 frtig.

Kávékat 1 krg. ként 1 frt 20 krtól

2 frt 10 krig.

Teák 1 dgr. 4 krtól 12 krig,

továbbá jó minőségű csokoládét 1

frt 20 krtól 4 frtig, jó bombonok t

és teasüteményeket. 2143

Nagy raktár

tűzijátékokban

u. m.: görögtűz, rakéták, békák,
a legolcsóbb árak mellett kaphatok

Dürr Kocsárdnál,

fűszer, csemege, bor és ásványviz-
kereskedésében.

Arad, Boros Béni-tér 15.

Dengi-ház, a városliget mellett.

Üzlet eladás.

Egy már évek óta fenálló fű-
szer és csemege

sarok üzlet,

dohánytözsdevel, italmérési jog-
gal, szép forgalom, más vállal-
kozás miatt

azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Kö-
nig Lipót Lippa. 2187

A legjobb fémtisztító szer

ma és az is marad az

AMORfémtisztító gyönyörű fényvel
Mindenütt kapható 14, 20 és 30 filléres
dobozokban.Gyáros: Lubszynski & Co., Berlin N. O.
Ugyeljünk az „Amor” védjegyre.

1051

5721—903. kig. szám.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Lippa nagyközség előljárósága közhírré teszi, hogy Lippa község tulajdonát képező kövezeti és vásári vámszedési jogának az 1904. évi január hó 1-től 1910. évi december hó 31-ig terjedő 6 (hat) évi időre leendő haszonbérbeadása végett nála 1903. évi október hó 26-án délelőtt 10 órakor községi képviselőtestületi jóváhagyás fentartásával szóbeli nyilvános árverés fog tartatni.

A haszonbérlet elnyerésére annak leendő kilitása, aki a legmagasabb ajánlatot teszi, és a ki a mellett alkalmasnak is fog találtatni, minélfogva egyetlen árverező sem igényelheti kárpótlását azért, mert ajánlata el nem fogadtatott. Az egy évi bérösszegnek megfelelő haszonbéri kikiáltási ár Tizenhetezer-kettőszázhetvenhét (17277) korona, mely összegnek 10%-a azaz 1727 kor. 70 fillér a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverést vezető bíró kezébe készpénzben lefizetendő. Írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, mely esetben az egy koronás bélyeggel ellátott, sajátkezűleg aláírt írásbeli ajánlathoz az ajánlattevő vagyoni állapotát, bérleti képességét igazoló bizonyítvány és a kikiáltási árnak 10%-a készpénzben vagy a magyar korona területén óvadékképes értékpapír becsatolandó, s benne a megajánlott évi bérösszeg számokkal és betűkkel tisztán, érthetően kiírandó és világosan kijelentendő az is, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket, melyeket aláírni tartozik, ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti. Az írásbeli ajánlatok az árverés napjának délelőtti 9 óráig közvetlenül, vagy posta útján a lippai községi előljáróságnál nyújtandók be. Elkésetten beadott, vagy postán elkésve beérkezett és utóajánlatok semmi szín alatt nem fognak figyelembe vétetni. Egyéb árverési és haszonbéri feltételek a községi jegyzőnél tudhatók meg.

Kelt Lippán, 1903. évi október hó 12-én.

Szávits György,
jegyző.

2199

Mindl József,
bíró.**Szépítsd arcodat**

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle**IBOLYA-CRÉMMELE**

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatású, többször kitüntetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltünteti rövid idő alatt szepit, májfoltot, bibircsot, bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsaszín és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 128

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, Reményi Mátya, Tábor Gyula (Gáj) és Vojtek Kálmán gyógyszerész úrknál Krausz Elemér és Társai, Vojtek és Welsch droguista úrknál.

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat pottem áron eladni, megveszem én azokat, egyszerűen

urasságoktól levetett ruhákat

a legelőmagasabb áron.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben.) 1471

Alapított 1893. Telefon 423.

Fleischer Testvérek

vas és rézbutor gyára

Arad, Deák Ferencz-utca,

Földes-palotával szemben.

Gyártanak legjobb kivitelben

csinos gyermek-ágyakat,

mindenféle

rézbutort,

összecukható vaságyakat. Szőprny-ágybetétek minden méretben készíttetnek.

Pontos kiszámlálás a legjutányosabb áron. 2006

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Arad legrégebbi kerékpár és varrógép javító műhelye és raktára, Szabadság tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 98.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhímzésre, továbbá

zajtalan járású Singer varrógépek 32 forintért öt évi jótállás mellett.

Villanycsengő

és 1891

telefon-berendezést

szakszerűen és jótállás mellett vállalok. — Nagy raktár kerékpár és varrógép alkatrészekben.

3404—1903. pm.

Hirdetmény.

Deák Ferencz születésnapja 100 ik évfordulójának megünneplése céljából Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 17783—418—1903. sz. határozata értelmében f. évi október hó 17-én d. e. fél 10 órára diszkozgyűlést hirdetek, melyre, valamint az utána 10 órakor a fő-tisztelendő minorita atyák új templomában tartandó hálaadó istentiszteletre van szerencsém a törvényhatósági bizottság tagjait tisztelettel meghívni.

Arad, 1903. évi október hó 9-én.

Institőrís Kálmán, s. k.
polgármester.Arad legnagyobb
óra és ékszerraktára.**DEUTSCH IZIDOR**

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstneműek készpénzért a legmagasabb áron megvétetnek vagy más új tárgyakra átcsereztetnek. 1897

—Kéretik kísérletet tenni.—

Telefon 438

14515—1903. kh.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t. c. 62. § a alapján az iparosok és kereskedők kötelesek tanonczaikat tanoncz iskolába járattatni, minek elmulasztása esetében az idézett törvény 157. szakasza 400 koronáig terjedő pénzbüntetést határoz meg a tanoncztartókkal szemben.

E körülményt azon értesítés mellett teszem közhírré, hogy a beiratások csütörtöki napokon d. u. 5 órakor a polgári fiúiskola épületében eszközölhetők.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala, mint elsőfoku iparhatóságától. 1903. évi október hó 9-én.

Sarlot,
főkapitány.

15364—1903. kh.

Körözés.

Folyó hó 11-én este 3 csomag pénzügyi hatósági „A” bejelentési iajtrom nyomtatvány a Knézits Károly-utczában levő pénzügyi szakasztól kiindulva, az Aulich Lajos, Forray-utczákon keresztül, a Fő-úton át a vasúti állomáshoz vezető útvonalon elveszett.

E nyomtatványokkal az államkincstár részére könnyen visszaélések követhetnek el.

E nyomtatványoknak a város területén leendő köröztesését elrendelem s erre a testület összes tagjait felhívom.

Arad, 1903. évi október hó 14-én.

Grón,
tb. főkapitány.**Egy hozzánk érkezett levél így hangzik:**

Wilhelm Ferencz gyógyszerész úrnak csász. és kir. udvari szállító Neunkirchen Alsó-Ausztria. Piesting.

Tisztelettel felkérem sziveskedjék 2 csomag Wilhelm-féle antiartikus és autireumatikus vértisztító teát postautánvét mellett kuldeni. Többek közt hozzáam jönnék, szólunk, hogy részükre is gondoskodjam ily tea beszerzéséről. Köszönetet mondok Önnek a csodaszertől, s kívánom, hogy az Isten fizesse meg ezt Önnek. Én tudom, hogy ez részemre a legjobb orvosság. Ismételtelen köszönetet mondok a jó orvosságáért, mert tudom, hogy e télen 3 hónapig te küdtem, és az Ön csodahatású teája engemet ki gyógyított. Én szeretném, ha mindezt beteg ember a csodahatás teát bevenné.

Teljes tisztelettel Steiner Mátya.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárakban és drogueriákban.

Aradon főraktár: Földes Kelemen és Hajós Árpád gyógyszerészeiben 1569—1

MAGYAR GYAPJUÁRU-
KATONAPOSZTÓ- ÉS TAKARÓ-GYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ZSOLNÁN.

ZSOLNA, 1903. május 24. 13. sz.
Súlyos cím. Magyar.

Teljesen Neumann M. úrnak
Budapestben.

Czommal hírességgel igazoljuk,
hogy nálunk megrendelt
valódi kék Cheviot „Admiral”
„Melton „Hungaria”
szürke Cheviot „Zsolna”
szürke „Diagonal”
szürke „Double”
szőrmény gyártmányát képez s ezen árak a legjobb
belföldi gyapjuból készülnek, miért is azok jószág-
értékét bízottunk vállalatunké. Kérem tisztelttel

MAGYAR GYAPJUÁRU-
KATONAPOSZTÓ ÉS TAKARÓGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ZSOLNÁN.

Neumann M.

ARAD; NEUMANN M.

CSÁSZARI ÉS KIRÁLYI UDVARI SZÁLLÍTÓ

Hivatkozva a tuloldali levélre, értesitem a t. vevő-
közönséget, hogy a felsorolt csikkek ugy nálam, vala-
mint az összes magyarországi fióküzleteimben és pedig:
Arad, Debrecsen, Kassa, Kolossvár, Pécs, Pozsony,
Nagyvárad és Temesvár, állandóan kaphatók.

Tisztelettel

Neumann M.
Budapest, Museum-körut 1. sz.

Férfi-öltöny

Zsolnai divatcsik-szővetből... 40 kor.
Zsolnai Lodenből „Hungaria Melton”... 40 „

Férfi-ulster

Zsolnai szürke double-szővetből (bélés nélkül)... 40 kor.
Zsolnai szürke double-szővetből (Prinz Wales façon) 52 „

Fiu-öltöny, hosszú nadrággal

Zsolnai Hungaria Meltonból, tiszta magyar gyapju... 27 kor.
Zsolnai divatcsik-szővetből... 30 „

Fiu-öltöny, „Complet” rövid nadrággal és mellényvel

Zsolnai szürke Hungaria Meltonból... 18 kor.
Zsolnai valódi kék Cheviot „Admiral”... 26 „
Zsolnai divatcsik-szővetből... 22 „

Gyermek-puhák, „Costüm” térd vagy lengyel-nadrággal

Zsolnai szürke Hungaria Meltonból... 15 kor.
Zsolnai valódi kék Cheviot „Admiral”... 14-18 „
Zsolnai divatcsik-szővetből... 15-20 „

férfi-, fiu- és gyermek-
ruha-telepe

APRÓ HIRDETÉSEK.

קוקוסנבוןציר

Kitűnő főzéshez, sütéshez, teljesen
pótol vaját, lúdsírt. Ötkilós pos-
tadobozzal 8 koronáért utánvétellel
bérmentve bárhová küld: Klein
Regina, Telesva. 2078

Bolthelyiség

a Weitzer János-utca 13. sz. alatt
kiadó. 2180

Istálló

4 lóra, kocsiszinnel Batthyányi-u.
37. sz. alatt kiadó. 2181

Batthyányi-utca 23.

számu háznál egy 4 szobás elegáns
utcai lakás, fürdőszobával kiadó.
2182

Egy intelligens leány

elárusítónőnek vagy fogadó leány-
nak ajánlkozik. — Czim a ki-
adóban. 2191

Magyar-utca 25. sz.

alatt, Grünwald Ferencz kádár-
mesternél kapható még száraz fá-
ból készült 2 drb 20 hektós és
egy 12 hektós hordó jutányos
árral. 2200

Megvételre kerestetik

jó, rövid zongora. Czim a kiadó-
hivatalban. 2198

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet
mindenki tisztességesen mindenszak-
ismeret nélkül. 2028
Küldje be címét E. 936. jelige
alatt a következő címre: Annon-
cen-Abteilung des „Merkur” Mann-
heim, Meerfeldstr.

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek.
Továbbá használt butorokat is ve-
szek és olcsó áron eladok. 2121

Menczer Márton

Arad, Petöfi-utca 7. sz.

Walter von Gizycki Triest I.

Törvényesen bejegyzett cég.
Osztr. Postatakarék sz. 862.194. Magy. Postatakarék sz. 9966.

Kávésző és Thea

Elszállítás. 1917

Árjegyzék kivánatra az Osz-
trák Magyar Monarchia minden nyel-
vén bérmentesen küldetik.

Jüzifa eladás!

Van szerencsém a t. vevő-
közönségnek a következő fa-
anyagokat ajánlani:

2 éves I. oszt. t. cserhasáb ölfát

118 koronáért,

2 éves I. oszt. bükkhasáb ölfát

120 koronáért waggonként.

Egy waggon 10.000 kgot tar-
talmaz. A fenti árak a vevő ud-
varába szállítva értendők. — Ezen
anyagokon kívül szállítok kitűnő
minőségű gyertyánfát és dorong-
fát is.

Megrendelések a következő
címmre küldendők: 2087

KOHN LAJOS,

Arad, Teleky utca 24. sz.

